

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, július 12.

Mai számlánk főbb közleményei:

Válcslár: A munka napjai.

A Ika katasztrófája.

Vakona katasztrófája.

Egy hitvány gondolat.

Az elcsapott segédjeggyel a betegymintez-
ter előtt.

Index-hamisítások az egyetemen.

A Mittelman-gyár megvételét elhalasz-
tották.

Bachó ösbudavári kalandja.

Az Ika katasztrófája.

Tárcza: Egy szál kamélia. Irta: Molnár M.

Regény-Csarnok: Modern Ophélie. Fordi-
totta: Lipcai Imre.

A munka napjai.

Arad, július 11.

Az áldott anyaföld most önti az áldást. Peng a kasza, dől az élet, kora hajnalból késő éjszakáig dolgoznak az aratók és Magyarország egy esztendei sorsa fölött virraszt a várakozó reménység.

Az eddigi jelentésekből az tűnik ki, hogy Magyarországnak az idén közepes termése lesz. Nagyobb, általános károkról eleinte csak a csapásokról — Istennek hála! — nem panaszkodnak a gazdák. Itt-ott a sok eső a mult heti pokoli forróság előtt megdöngölte a gabonát, zápor, jégeső, rozsdá egyes selyeken kárt okozott; de a jól fejlődött kalászkokban a szem csaknem mindenütt nagyobb és súlyosabb, mint a mult években: e szerint tehát Magyarország 1900-ik évi termése gazdagabb az előző évek termésénél.

Rozs, buza, zab, árpa egyaránt kielé-

gítő termést adott és bár a nagy munka sok helyen még az elején van, rendkívüli esetekben természetesen, általában nem lehet attól tartani, hogy az idei aratás az ország gazdasági életére nézve lesújtó csapódással végződjön.

Az életben nem esett érzékenyebb kár sehol; annál elszomorítóbb, hogy emberéletben az idei aratás megdöbentően sok áldozatot szedett. A szokatlan afrikai hőség valóságos pusztítást vitt végbe az aratók között. Különösen sok marokverő fiatal leány halt meg napszurástól. Az Alföld minden vidékéről megdöbentő számban érkeztek hozzánk gyász hírek arató leányok hirtelen haláláról. Magyarországon egy hét alatt száznál több emberélet pusztult el aratás közben.

Ime, ez is bizonyítja, hogy a mezőgazdaság terén folyvást az elemekkel áll szemben a szántóvető gazda. Kinek lehetne bűnül felróni a feltűnően nagyszámu haláleseteket? Hiszen a birtokos érdeke az, hogy a marokverő leányok lehetőleg csak a harmatos hajnali és a holdvilágos éji órákban dolgozzanak, mert a mag a forró napon könnyebben kipereg. De ez azért még sem vihető keresztül, mivel az arató munkás gyorsan, mohón akar dolgozni és az aratást nem is lehet mindkét fél érzékeny károsodása nélkül hónapokig huzni-halasztani.

Aki tehát az anyaföld gyümölcsét élvezni, a maga hasznára értékesíteni akarja, annak — akár birtokos, akár munkás, számot kell vetnie a legyőzhetetlen elemekkel.

Vegyék ezt figyelembe a mezei munkások, akik örökké zugolódnak, elégedetlenkednek. El ne feledjék, hogy a gazdát az elemeken, az adón, az elemi csapásokon, az aratás eredményének bizonytalanságán kívül ezer meg ezer előre nem látható veszedelemmel fenyegeti a modern gazdasági élet leggonoszabb ellensége, a börze-spekuláció is, mely önkényesen szorítja le az árakat s aknázza ki a földmivelő verejtékét a maga önző czéljaira. Mennyi gond, küzdelem, óvatosság árán tarthatja fenn az egyensúlyt kötelességeinek mérlegén a mai gazda s még a munkásokban is állandó ellenfeleit, irigyjeit lássa?

Azt hiszem, a józan magyar nép megérti a gazda helyzetét és vele együtt érez: ezért szünt meg ujabban az alaptalan forrongás a mezei munkások közt, melyet csupán a vak elfogultság, a kapzsi rosszakarat szított akkor is, midőn vérnek kellett folyni a drága, imádott, szent anyaföldre.

A vér pedig nem jó táplálója a földnek: jobban termékenyíti azt a verejték és a szeretet napfénye.

Es lám még a nap is, az emberiség, a világ legnagyobb áldása, éltetője, halálos veszedelmet sujthat a gyöngye emberre! Okuljanak ebből s vonják le a tanulságot mind, akik mostan széles e hazóban Isten áldását nagy sietéssel asztalokba gyűjtik.

A föld népét csak a szeretet varázseréje tarthatja össze. Ebből fakadhat az a forrás, mely szomjat olt, termő magot ön-

TÁRCZA.

Egy szál kamélia.

Irta: Molnár Márton.

I.

Hát megérdemeltem én, kis Loló, te, hogy olyan nagyon megszoríts! Piczi kék nyoszolyádát üresen hagytad és hidegen, dermedtő hidegen, mint a milyen utolsó csókod volt, a melyet láza sajkadra visszaleheltél.

Az asztalon hevernek a hajtűid, meg a tükröcskéd, meg az aranyos fésű, a melylyel a szőke fürtjeidet szoktad szétborzolni, meg a zsebkendőid és mindenből fulasztó illat árad szét és a tudómre ülepedik, hogy alig tudok lélegzeni. Itt van minden, a mi tied volt, csak a hajad nincs itt, hogy odaszorítsam égő homlokomat és a kezéd sincs itt, hogy a nyakamat átfond vele és a szemed nem csillog többé reám és az ajkad nem nyújtod felém remegve, a hogy szoktad...

Azaz, hogy itt vagy te is és itt van minden, a mit szerettem rajtad és a mi az enyém volt, egészen az enyém. Hallom a ruhád suhogását és érzem a leheleted és látom a gyönyörű ajkad itt előttem ebben a fényes sugárkévében, a mely a pirosító kályhától nyulik ide. Látlak, de én nem érinthetek téged,

tudom, hogy itt vagy, de nem nyujthatom ki utánad a karjaimat, mert akkor újra eltűn-nél...

Felelj nekem, csak egyetlen kérdésemre felelj: hát jobb odalen a sáros, fagyos göröngyök között, mint itt, az én forró, lázas, beteg szívemen? Mondd, csak ezt az egyet mond meg és ha azt feleled, hogy ott nem fáj neked többé az, a mi idefönn bántott és hogy boldog vagy végre, akkor nem foglak háborgatni sohasem és nem leszek többé szomorú, mert az én boldogságom csak egyetlen gondolat és egyetlen vágy: hogy te ne szenvedj se másokért, se miattam...

No, ne menj még, felelj. Vagy nem hallottad, a mint kérdeztem, tán nem olyan hangosan kell beszélnem veled, hanem suttogva, lágyan, a mint egykor, a mikor még te nem voltál meghalva? Jó, nem zaklatlak a kérdéseimmel, csak beszélni fogok neked magamról, mindenről.

II.

Megtaláltam ám az ajándékot. Megtaláltam egy este, a mikor a te bolondos írásaidat lapozgattam és átéltem újra a mi szomorú regényünknek derűsebb fejezeteit.

Köztük volt a te ajándékod, az a sárga, fonnyadó, parfümös kaméliaszál, a melyet a doktor hozott neked a betegség utolsó napjaiban, a melyet te az én számomra ide rejtet-

tél a naplóba. A hervadó virág kelyhe éppen az én nevemre simult, a hogy oda tetted. Egy árva szirm lehullott róla és odatapadt a kóróvá száradt ágacskához. Vagy tán te tépted le. Ráleheltem gyengén, hogy meg ne ártson szegénykének és külön tettem egy tiszta lapra.

Aztán néztem a virágot sokáig, nagyon sokáig. Es eszembe jutott, hogy a te sorsod éppen olyan, mint ezé a kis virágé, a mely olyan szép és kábitó volt nemrég, a milyen te voltál és most olyan élettelen, mint te vagy.

Emlékszel arra a napra, a mikor az első kamélia-csokrot kaptad tőlem?

A színházba mentünk. Te szórakozottan jöttél szembe velem és az oszlopcsarnokban rám néztél. Tán nem is láttál azelőtt soha, tán én se láttalak, de abban a pillanatban úgy hittem, hogy mi már régóta ismerjük egymást. Azt mondják, hogy ez az érzés csak frázis, megszokott és elcsépelet frázis, a melylyel évezredek óta hitegetik magukat és egymást a szerelmesek. Nos, akkor se te, se én nem törődünk a sablonnal és aztán közeledtünk egymáshoz.

Es mikor én megálltam előtted, te elejtetted a csokrod. Igénytelen kis kaméliacsokor volt, de neked becses lehetett, mert ijedten kaptál utána és könyezve nézted, hogy miként

töz és jobb jövőre készíti elő a porhanyó talajt.

Isten szeme kíséri Magyarországnak népet az arató munkában!

POLITIKAI HIREK.

Darányi miniszter tószta. Félhivatalos oldalról vesszük a következő hirt: *Darányi Ignác* földmivélségi miniszter párisi tószta, a melyben állítólag az agrárszék diadalára üritette poharát, nagy port vert fel a fővárosi sajtóban és a politikai szélcsendet kissé megzavarta. Az affér, amelyet a P. Lloyd élesztett ki, élénk diskusszió tárgya volt tegnap este a szabadelvű pártkörben, ahol ismét többen gyültek össze. Ezek egy része konstata, hogy a *hivatalos távirat szerint* az agrárszékéről szó sem volt. Ezt csupán a párisi távirati iroda adta ki. Az azonban bizonyos, hogy az affért rövidesen elsimitják, mert illetékes helyen úgy tartják, hogy ok nélküli ellentéteket támasztana a szabadelvűpart egyes árnyalatai között.

Mint tudósítónk táviratozza, a P. Lloydnak Darányi felköszöntőjéről hozott tudósítása *hibás*. A miniszter egyáltalában nem hangoztatott reakzionarius elveket, hanem szolt a *mezőgazdasági eszmék diadaláról* („victoire des idées agricoles”). A miniszter intézkedett, hogy a felköszöntő hiteles szövege Párisból beszereztesék és megérkezése után azonnal közzétéssék.

Minisztertanács. Ma délben a miniszterelnöki palotában hosszabb minisztertanács volt, melyen *Féjerváry Géza* báró honvédelmi minisztert *Gromon Dezső* államtitkár helyettesítette. A miniszterelnök holnap valószínűleg visszautazik Rátótra.

Városi közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11.

Aradváros törvényhatósága ma délután tartotta rendes havi közgyűlését, melyen a bizottsági tagok a nyár daczára is szokatlanul nagy számban jelentek meg. A közgyűlésnek végezetig élénk menete volt: főleg a *Mittelmann-gyár* megvételének kérdése keltett vitát, a melyről lapunk más helyén tudósítunk. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A polgármester havi jelentését tudomásul vették, majd felolvasták a belügyminiszter leiratát, melyben a *magánzalogházak* tulajdonosai által szedhető kamatokat szabályozza. A legnagyobb kamat arany, ezüst és ékszer után 12, egyéb ingóság után 18 százalék lesz ezentul.

tiporják szét a tolongók a te drága kis virágodat.

Megsajnálalak. Szó nélkül mentem be utánad a színházba és a mikor lepergett az első felvonás, izgatottan siettem ki, hogy legalább egy szál kaméliával kárpótoljalak veszteségedért. Mert jól esett azt hinni, hogy miattam ejtetted el a virágot. Miattam, a mikor pillantásod reám tévedt.

Es mialatt a publikum zsbongva szórakozott, én észrevétlenül odaléptem hozzád abba a hátulsó padosorba és gyöngéden megkínálalak egy szál kaméliával. Mosolyogtál, — ugy-e, emlékszel?

Mosolyogtál és megköszönted a figyelmet. Aztán kegyetlenül hagytál engem állani, zavartan, mint egy kezdő szerelmes, a ki nem tud, vagy nem mer mondani semmit, a mig meg nem kérdezik.

Nevetséges voltam, ugy-e? De azért a mikor neheztelve el akartam surranni, felém nyujtottad a kezéd és újra csak azt ismételted:

— Köszönöm . . .

— S ez volt a mi regényünk első fejezete . . .

III.

Aztán nem törődünk a multtal és az előzményekkel, te nem kérdezted tőlem, hogy szerettem-e én azokat a szép lányokat, a kiknek a fotografiáját berámázva tartom az asztalomon

A szabályzat f. évi augusztus hó 15-én lép életbe.

Ezután olvassák a pénzügyminiszter leiratát a *borítaladó leszállítása* ügyében az országgyűléshez intézet kérelemre. A leiratot a közgyűlés tudomásul vette.

Komárom város pártoln kéri a képviselőházhoz küldött azon feliratát, hogy a városok gazdasági és közegészségügyi intézményei mentesenek fel az állami adó alól. A közgyűlés ezt hasonszellelű felirattal pártolja.

Felolvasták az országos színészegyesület és nyugdíjintézetnek lapunkban már közölt levelét, melyben az a város közönségének a *szinészet állandósítása* miatt köszönetet mond. A köszönő levelet tudomásul vették.

Az aradi vendéglősök és kávéosok a szeptember hó folyamán Aradon tartandó országos vendéglős-kongresszus költségeire ezer korona segélyt kérnek. Ezt megszavazta a közgyűlés az előre nem látott kiadások terhére.

Urbányi Béla városi főpénztárosnak, *Ottvös Dániel* dr. kerületi orvosnak és *Hollósy László* segédtitkárnak 6—6 heti szabadságot engedélyezett a közgyűlés.

A kereskedelemügyi miniszter a városi ipariskolai s a Neuman-féle alapítvány számadásokat jóváhagyta, a mi tudomásul szolgált.

A polgármester tett most előterjesztést a szervezett *bűnügyi osztály* felállításával kapcsolatos költségek mikénti fedezése ügyében. A szükséges költségeket az előre nem látott kiadások terhére utalványozták.

Csepp Györgyné városi szülésznő nyugdíjaztatását kéri. A nyugdíjképeség megállapítására szakértő orvos-bizottságot küldöttek ki.

A honvéd hadapródiskolai aradvárosi helyre *Hajós Ferencz Béla* nevű fiát jelölték ki egyhangulag.

Sebők Janos Münchenben tanuló aradi szobrászövendéknek 600 korona évi segélyt szavaztak meg.

Nessel Ferencz segédtitkár betegségére való hivatkozással öt évi szolgálat után végkielégítésül egy évi fizetést, vagyis 1400 koronát kér. A közgyűlés *Steinhardt Mór* dr. hozzászólása után az 1400 koronát megadta és még ezer koronát szavazott meg a részére, a melyből *fennálló előleget levonják*.

A városi *hivataliszolgák, rendőrök és tűzoltók* lakbért kérnek a várostól. Ezt a kérelmet a közgyűlés, tekintettel a város jelenlegi pénzügyi helyzetére, *elutasította*.

Az *Aufricht* Miksa által szállított fa átvételének kérdése heves vitát keltett a közgyűlésben. A polgármester ugyanis feljelentést kapott, hogy a szállított fa nem felel meg a szerződési feltételeknek, amit szakértők is bizonyítottak. Az e tárgyban kifejtett vitában *Mittner József, Salacz polgármester, Varjassy Lajos, Tóth József, Müller Károly és Révész Adolf* vettek részt, mely után a közgyűlés úgy határozott, hogy a fa ezuttal átveendő ugyan, de jó-

és én nem kérdeztem tőled, hogy ki vagy és miért élsz magányosan a világban. Csak szeretünk egymást. Csók volt a beszédünk és ölelés a foglalkozásunk.

A mikor reggelenként szétvontuk a függönyöket és a napfény besugarazta a te sápadt babaarcodat, s a mikor világító szemed reám emelked és szétbomlott fürtjeidet a vállamra szórtad, a mikor kacagásodat egy csókkal fojtottam el és a hajnali némaságban tisztán hallatszott szívünk dobogása — akkor boldog voltam.

Te mondtad, hogy szeretsz és én nem hallomztalak el bókkal és mégis tudtuk mind a ketten, hogy csak együtt érezzük magunkat jól. Azt hiszem erősebb érzés volt az mibenünk, mint a szerelem. Szenvedély volt. Perzselő, kábító, sorvasztó szenvedély, a melytől lángolt a vérünk meg a szívünk, meg a lelünk is. Mindenünk. Vagy talán mégis inkább szerelem volt az, mert úgy éreztem, hogy nagyon, de nagyon fájna, ha te tőlem elszakadnál . . .

Olykor megszállott a kétség. Es faggatni kezdtelek, hogy mi vonz téged hozzám. A szélszé-e, vagy valami idea? Hiszen szegény vagyok és nem vehetek neked se gyémántokat, se selymet, legfőlebb egy szál kaméliát! . . .

Te pedig ilyenkor odaszoritottad puha kezéd az én forró homlokomra és mélyen a sze-

mben a szállítók szigoruan utasították fognak hogy a szerződésben kikötött minőségű fát szállítsák.

Ez a fa-átvételi vita egyébként meglehetősen szenvedélyesen folyt le. *Mittner József* megváltta a gazdasági szék egyik tagját, hogy a polgármesterhez ment feljelentéssel. Csak úgy röködtek a levegőben a jól összeválogatott, de egyáltalán nem illedelmes szavak. A bizottsági tagok a fejüket csóválták, a polgármester pedig sokszor közbeszólt:

— Ohó! Nem egészen úgy van. *Mittner* ur azt hiszi, hogy a gazdasági szék csupa *római pápából* áll és az csalhatatlan?

— En a város érdekében beszélek, — vágott vissza *Mittner* önértzetesen.

— En is, — válaszolt a polgármester, — elhíheti felőlem.

Mikor a polgármester beszélt, *Mittner* visszaadta a kölcsönt és sokszor megzavarta a beszédet.

— Ugyan halgasson már, — szolt, — égretürelmét veszve a polgármester, — én meghallgattam önt, most ön is halgasson.

De *Mittner* csak nem akart hallgatni. Végre is *Salacz* félig bosszusan, félig refásan így torkolta le:

— *Menjen már az ördögbe!* . . .

Ez hatott. *Mittner* lelt, csak a szemét vilámlottak a polgármester felé. Mikor aztán a közgyűlés aufricht érdekében hozta meg határozatát, *Mittner* egészen megbékélt a helyzettel és abbahagyta a zsörtölést.

A tisztii főügyész előterjesztése folytán abba a bizottságba, mely a *Salacz* Gyula polgármester nevére tett alapítvány alapító-levelének szövegezésével van megbizva, a közgyűlés a tanács előterjesztésére *Hász Sándor* küldötte ki az elhunyt *Varjassy József* helyébe tagnak.

A belügyminiszter a városi árvaszék szervezete és a gazdasági pénzkezelésre vonatkozó szabályrendelet módosítását jóváhagyta, amft tudomásul vettek.

Pellegrini Dávid és *Sztanity Mátyás* azt kéri, hogy a folyamatban lévő aszfalt-munkákból kikerülő köveket kőalapos utak készítésére még az idén felhasználják. Az ajánlat ezuttal mellőztetett.

A városi bérház épületében lévő söresarnok bérletére s *Kristyóry Jánossal* a Baross-parkban felállított elárúsító-kioszk bérletére kötött szerződés jóváhagyott.

Andrejkovits Keresztély volt rendőrmeister özvegyét nyugdíj iránti kérelmével elutasították.

Uj épületeik után községi adómentességet kaptak: *Fischer József, Szántó Mihály, Orosz János, Kiss József, Malczanek Ferencz, Enzinger János, Gellán Illés, Kristyóry János*, az aradi villamossági részvénytársulat, *Planer Dávid, Domján József, Frick József, Kruccsai Lajos, Hajdu Béla* és *Melics István*.

membe néztél és elkezdted csókolni a hajam, az én fekete, nagy hajamat . . .

Ne menj még, mert fázom. Kezdem érezni tagjaimban a visszahátást és a szívem is lassan, egészen lassan dermed. Azt hiszem, hogy kővé fog fagyni. Nincsen többé, a ki fölmelegesse. Odakinn hideg van és a kályha is csak fulasztó, türhételten meleget ad. Ha te itt maradnál, minden másképp lenne. Vagy akarsz, hogy elmenjek utánad? Miért nem akarsz?

Hiszen nincs többé öröömöm te nélkülöd. Asszonyok járnak-kelnek az utcán, leányok mosolyognak a férfiak szemébe, van, a ki engem is megnéz és talán vissza se utasítana, ha feleje nyujtanám a kezem — nem kellenek. Minek is! Csak azért, hogy nedves ajkamat lehűtse a csókjuk és egy pillanatra a fülembe sugják, hogy szeretnek? Nem, édes, nem leszek hozzád hűtelen és megadással teljesitem utolsó kívánságodat: hogy eljék.

De nem boldogan, a hogy te irtad, nem, az nem lehet. Fáradságosan és örökké a te emlékezéseddel. Látod itt van asztalomom arczképed, a szemed bánatosan tekint reám, az ajkad, mintha remegne, a hangodat is hallom, bocsánatot kérsz tőlem, hogy itt hagytál ebben a felelmetes egyedülvalóságban, magányosan ezzel a szál hervadó kaméliával, a melynek nincs többé és sohase lesz illata! . . .

Olvasták az aradi zenekedvelők egyesületének lapunkban már többször ismertetett azon kérelmét, hogy az egyesület által fenntartott *zenedét* vegye át, vagy pedig városi jelleggel ruházza fel a város. A tanács azzal terjeszti az ügyet a közgyűlés elé, hogy küldjön ki a zenekedvelők egyesületének képviselőivel való értekezletre a maga részéről bizottságot, melynek tagjainul ajánlja *Institoris* Kálmán főjegyző elnöklete alatt *Perger* János dr.-t, *Mandl* Vilmost dr.-t, *Avarffy* Ferenczet és *Rieger* Imrét.

Nemess Zsiga dr. nem tartja szükségesnek bizottság kiküldését. Indítványozza, hogy a kérvény egyszerűen ad akta tétessék s a zenedének városi jelleg ne adassék.

Péterffy Antal a bizottság kiküldését javasolja, mit a közgyűlés a tanácsi előterjesztés értelmében elfogadott.

A közgyűlés néhány bérleti szerződés elintézésével fél 7 óraker ért véget.

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Salacz* Gyula kir. tanácsos, polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Varjassy* Lajos, *Kádas* Kálmán tanácsnokok, *Perger* János dr. tiszti főügyész, *Lócs* Rezső és *Vannay* Gyula jegyzők;

Kristyó János, *Simay* István, *Neuman* Ede, *Neuman* Daniel, *Müller* Károly, *Fetter* Géza, *Révész* Adolf, *Szathmáry* János, *Vas* Gusztáv, *Ottenberg* Tivadar, *Bóhm* Adolf, *Virágh* Lajos, *Hegedüs* László, *Tedeschi* Viktor, *Mandl* Vilmos dr., *Steinhardt* Mór dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Szalay* Károly, *Éles* Armin, *Avarffy* Ferencz, *Reicher* Károly, *Mayer* Miksa, *Nachnebel* Ödön, *Reisinger* Sándor, *Schusztér* Illés dr., *Vertán* Oszkár dr., *Lusztig* Armin, *Urbányi* Béla, *Posgay* Lajos dr., *Kotsis* Lajos, *Steiner* Jakab, *Fényes* Dezső, *Spitzer* Ignác, *Daniel* Kálmán, *Tisch* Mór dr., *Szontagh* Gyula, *Abrai* Lajos, *Kohn* S. N., *Robitsek* Agoston dr., *Heitz* Nándor dr., *Müller* Gyula, *Maresch* Gyula, *Lusztig* Andor, *Zachariás* Géza, ifj. *Weisz* Sándor, *Nagy* Lajos, *Pollák* Vilmos, *Ring* Géza, *Winter* Abolf dr., *Magyary* Ferencz, *Reicher* Ferencz, *Wadowsky* Gusztáv, *Goldschmiedt* Miksa dr., *Sonenfeld* Károly, *Wallfisch* Armin, *Vizer* Lajos, *Nesnera* Aladár, *Tóth* József, *Kneffel* Lajos, *Bozsi* György, *Zikó* János, *Bund* Henrik, *Münz* Ferencz, *Zárai* Ödön, *Purkár* György, *Schwarz* Jenő dr., *Szelle* József, *Kilényi* János, *Goldschmiedt* Mihály, *Domány* József, *Péterffy* Antal, *Schusztér* Henrik dr., *Kabdebó* János dr., *Nemess* Zsiga dr., *Funkelstein* József, *Vannay* Gusztáv, *Almási* T. Pál, *Szondy* Béla, *Vajda* István dr., *Reinhardt* Géza.

Az új kínai császár.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 11.

Tuan herceg császárnak kiáltotta ki magát. A herceg eddigi szereplése után ebben a hírben semmi csodálatos nincsen, de e hír mégis szenzációként hatott egész Európára, a mely hetek óta látja a rémuralom fejlődését.

Az új császár, a ki most deszpotikus hatalommal rendelkezik Kína fölött, keblére ölelte a kedves „drága” boxereket, forró bort és rizst igért nekik, így tehát a boxerek minden tőlük telhetőt megtesznek a felséges ur parancsára. A felséges ur pedig már az első kiáltványra is, a melyben császári voltát zsarnoki elbizakodottsággal adja tudtul, megemlékezik a „jelentéktelen idegenekről”, a kiket a vitéz boxerek minden bizonynyal le fognak győzni s egy szóval sem emlegeti a békét, a kiegyezést, a rend helyreállítását.

Igy hát folyini fog a forró bor, meg a vér, terjedni, pusztítani fognak a forradalom lángjai s mi európaiak napról-napra olvashatjuk sovány vigasztalással, hogy Olaszország, vagy más nagyhatalom miként indít 2—3000 embert Ázsiába, a 400 millió lakossal tömött kínai birodalomba.

A rémuralom újabb fejleményeiről a következő táviratok szólnak:

Japániai Kínában.

London, július 11.

A *Daily Express* jelenti Csifuból: A japánok Takuban már 22.000 embert szállítottak

partra 36 nehéz mozsárgyúval és 120 tábori ágyúval. Két japán kórházhajó is érkezett Takuba. Hír szerint a legközelebbi hét napon belül még 13.000 embert és négy nappal később még 10.000 embert szállítanak partra. A japánok haditervében állítólag egész sor olyan hadművelet van előirányozva, a mely két évnél hosszabb időre terjed ki.

Európaiak veresége.

London, július 11.

A *Daily Express* jelenti Csifuból tegnap kelettel, hogy a kínaiak július 4-én 75.000 emberrel és száznál több ágyúval megtámadták Tiencint, a melyet 14.000 európai katona védelmezett. Legnagyobb veszteségük az oroszoknak és japánoknak volt. Egy 120 főnyi orosz gyalogsági századból csak öt ember maradt életben. A németeknek is nagy veszteségük volt. Az angolok 30 embert vesztek. 250 beteget és sebesültet, a kik nagyobbára *Seymour* tengernagy hadoszlopából valók, nagy folyamnaszadokon Takuba vittek. Utközben sokat szenvedtek a kínaiak folytonos zaklatásaitól. Július 6-án a kínaiak négyhüvelykes ágyúkkal újra megtámadták Tiencint. Az európai csapatok tüzéségének sikerült a kínai ágyukat 8 órai harc után elnémitania.

London, július 11.

A *Daily Express* jelenti Csifuból tegnapi kelettel, hogy Ardinnál, Kirintől délkeletre, a vasuti vonal mentén, Kirin és Cicikár között 30.000 orosz katona áll. A kínaiak Ardintól délre elpusztították az összes hidakat és egész Dél-Mandsuriában rémuralom van.

Amerika magatartása.

Washington, július 11.

Abban a körlevélben, amelyet *Haw* külügyminiszter e hó 10-én az Egyesült-Allamok külföldi képviselőihez intézett, kijelenti a külügyi miniszter, hogy az Egyesült-Allamok a pekingi állapotokat teljes anarchiának minősítik és úgy vélekednek, hogy az államhatalom ez idő szerint tényleg a helyi és tartományi hatóságok kezében van és a felelősség is őket terheli. A míg ezek a hatóságok nem szövetkeznek a lázadókkal, hanem, ellenkezőleg, az idegenek életének és vagyonának megvédésére fordítják hatalmukat, Amerika őket tekinti a kínai nép képviselőinek és békében s barátságban ohajt velük élni. Az elnök törekvése, mint eddig, arra irányul, hogy a többi hatalmassággal egyetértőleg cselekedjék úgy a Pekinggel való összeköttetés helyreállítása, az ott levő amerikaiak kiszabadítása és az amerikai alattvalók életének és vagyonának védelmére teendő intézkedések, mint a zavargásoknak a többi tartományra való kiterjedésének megakadályozása tekintetében. Amerika politikájának célja olyan megoldást keresni, amely Kínában tartós békét és rendet terem. Kínát a barátságos hatalmakkal kötött szerződésekből és a nemzetközi jogban biztosított jogai megóvásával mint területi és kormányzati egészét fentartja és az egész világnak egyenlő, részrehajlatlan kereskedelmet biztosít Kína valamennyi kikötőjével.

Az idegenek védelme.

Sanghai, július 11.

Nagyon bajos Pekingből információkat szerezni, mert a konzulok efféle közlemények tekintetében teljesen *Seng* vasutigazgatótól függenek. *Sengnek* és a többi kínai főhivatalnoknak terjedelmes földbirtokuk van s így azt hiszik, hogy *Seng* ez okból is minden lehető el fog követni, hogy a külföldet a béke fenntartására irányuló törekvésében támogassa. Az árzenálokban tömegesen véteti föl magát a csöcselék a hadseregbe. Ezeknek természetesen nem kell a későbbi ellenőrzéstől tartaniok. A hatóságok, amelyek egész figyelmüket a Jangcevidék meg-

védésére irányítják, garanciákat adtak a Jangce kikötőiben levő idegenek megvédésére. Föltéve, hogy idegeneknek ott állandó lakóhelyük van, egy hadihajónak sem szabad ott csapatokat partraszállitania. Az erődöket is csak egyes hadihajóknak szabad érinteniök. Ha többen akarják az erődöket együtt érinteni, föltartoztatják őket és esetleg rájuk lönek. *Sengnek* azt a javaslatát, hogy kínai önkéntes hadtestet alakítsanak, elvetették.

Tuan — császár.

London, július 11.

A Sang-Laiban megjelenő kínai lapok *Tuan* hercegnek egy körlevelét teszik közzé, amelyben nyíltan császárnak vallja magát.

Lojális boxereinket — ugymond — legdrágább, legderekabb hiveinknek bátorságát dicsőítjük. Ők fogják a jelentéktelen idegeneket elűzni új fegyverekkel, ágyúkkal. Ezért bőven részesülnek forró borban, rizsben.

London, július 11.

A *Daily Mail* jelenti Sanghaiból, hogy egy példányban odaérkezett *Tuan* hercegnek egyik ediktuma, a melyben a herceg császárnak kiáltja ki magát.

A körlevél végén *Csuan*, *Csei-San* és *Kangyi* hercegeket a *boxer* hadsereg parancsnokaivá nevezi ki.

Angolok dicsérete monarchiánk haditengerészetéről.

London, július 11.

Az angol hajóraj parancsnoka ma beszélgetés közben egy hírlapírónak a következőket mondta:

— Konstatálni kívánom, hogy én és tisztársaim láttuk az osztrák-magyar haditengerészetet munkában. Ez a munka elragadott bennünket, nemcsak barátságunk érzetéből kifolyólag, hanem úgy is, amint egy munkás a másikat munka közben bámulni szokta. Ezzel a baráttal szeretnék mi nemcsak élni, hanem együtt harcolni is. Van ugyan még egy másik fegyverbarátunk is, akit most nem akarok megnevezni, de ezt kissé háttérben tartjuk az osztrák-magyar haditengerészet mögött, mert láttam a hajóit és azt tapasztaltam, hogy mikor igazi munkáról van szó, nagyon bizonytalanul vagyunk vele összekötve.

Olasz tengerészek indulása.

Róma, július 11.

A legközelebbi napokban Olaszország megkezd szerepét a Kína elleni akcióban. A kormány egyelőre 2000 katonát szállít Kinába. — Olaszországnak 3000 tengerésze van, kik közül 1500 partra szállhat.

A „*Perveranza*” jelentése szerint a kormánynak szándéka van még két hadihajót s egy zászlóalj gyalogságot Kinába rendelni.

Az európaiak sértetlenek.

Brüsszel, jul. 11.

Li-Hung-Csang azt a különösen hangzó hírt telegrafálja, hogy e hó 9-én a Pekingben tartózkodó összes európaiak még sértetlenek voltak. A hír természetesen még megerősítésre vár.

TÁVIRATOK.

Megszentségtelenített mecset.

Cettinye, július 11. (Saját tud. táv.) Riol albán faluban június 22-én egy mecsetet sertésvérrel megfertőztettek, a mi a mohamedán lakosság körében nagy fel-

háborodást okozott. A válnak sikerült a rendet föntartania és megakadályoznia, hogy a mnhamedánok boszut álljanak a keresztényeken.

Kolera.

London, július 11. (Saj. tud. táv.) A Times jelenti Szimlából, hogy Kohatban, a honnan nemrég egy sikh-ezred ment Kinába, nagy kolerajárvány dühöng. A mult héten 207 megbetegedés fordult elő a benszüllött helyőrség között és a tábori tárcsapatban. A betegek közül 77 meghalt.

A Mittelman-gyár megvételét elhalasztották.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11.

Az történt a mai közgyűlésen, hogy mikor leszavazták a bizottsági tagok, megvegye-e a város a Mittelman féle szeszgyárat: kitünt, hogy ámbár a többség óriási s a kisebbség 73-mal szemben mindössze tizenöt, a határozat nem jogérvényes. Nem pedig azért, mert a törvény ilyen vételügye általános többséget ír elő. Az általános többség — a mi bizottsági tagjaink számát tekintve — 81 lett volna, tehát *nyolcz szavazaton* fordult meg a dolog. A főispánnak ragaszkodni kellett a paragrafushoz s ezért kellett a határozatot jogérvénytelennek minősíteni.

A legközelebbi városi közgyűlés sorrendjébe a Mittelman-gyár ügyét ismét felveszik. Akkor, második szavazásról lévén szó, nem kell általános többség. A *jelenlevők* többsége fog dönteni, még pedig a mai vita és névszerinti szavazás eredménye után ítélve, kétségkívül a *vétel mellett*.

Elteltekintve a mai nemleges határozattól, a vita igen érdekes volt s mindvégig ébren tartotta a figyelmet. Szavazás előtt azok, kik az előnyös vásárt ellenezték, olyan zajt csaptak, hogy azt hittük, legalább is ötvenen lesznek az ellenző oldalon. Azonban a zaj nagyobb volt, mint a tömeg. Összesen tizenöten voksoltak le a tanács javaslata ellen.

Még egy érdekes mozzanata akadt a mai szavazásnak. Sonnenfeld Károly halasztó indítványt tett s ámbár indítványát nem vonta vissza, arra nem szavazott senki, — maga az indítványozó sem. Ez az érdekes epizód természetesen hangos derűtséget keltett.

A vita így folyt le:

Kristyóry János indítványozta, hogy Herzl Bernát és érdektársainak ajánlatát még a választások előtt tárgyalja a közgyűlés, addig, a meddig határozatképes, mert városi törzsvagyongóról lesz szó. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Varjassy Lajos tanácsnok ismertette az ajánlatot, a mely lapunkban többször meg volt már írva. Egy bizottság járt el ebben az ügyben: Varjassy Lajos tanácsnok, Virágh Lajos főmérnök, Bund Henrik főszámvevő, Müller Károly, Reicher Ferencz, Böhm Adolf, Domonkos Lajos és Simay István. E bizottság véleményének meghallgatása után a tanács azt javasolja, hogy az előnyös vételre való tekintettel s a város fejlődési irányát szem előtt tartva, vegye meg a város a gyárat, még pedig, ha 15 év alatti részletekben fizet, 110,000 koronáért, ha pedig a kormányhatósági jóváhagyás után kilenczven napon belül, akkor 100,000 koronáért. A jóváhagyástól számított három nap alatt az eladóknak nyilatkozniok kell, elfogadják-e ezt az utóbbi módozatot. Az átíratási díjakat az eladók tartoznak viselni. — Tanács jogelőnyösebbnek úgy

találná a gyár értékesítését, ha az lebontatnék, a telket pedig parcelláznák és eladnák.

Sonnenfeld Károly dr. hégagosnak találja a tanács előterjesztését. Indítványozza, adassék az vissza a tanácsnak, hogy fejtse ki körülményesen, mire akarja fordítani a gyár lebontása után a telket (Felkiáltások: Hiszen éppen az elébb fejtette azt ki a tanácsnok.)

Steiner Jakab véleménye szerint a tanácsnak akkor kellett volna megkísérteni a gyár vételt, mikor az nyilvános árverésre volt kitéve és nem most, másodkézből menni bele a vásárba. Herzl és társai a tejfelt levették a gyárról, most a város nyakába szeretnék sózni a rozoga épületet. Aradváros nem képez közkereseti társaságot, a mely telkeket vásárol, a telek csak meddő teher volna a városra. Lelkiismeretével nem egyezik össze, hogy a tanács javaslatát elfogadják.

Kristyóry János is abból indul ki, hogy a törvényhatóságnak a város érdekét szívében kell viselnie. Eppen ez az érdek diktálja, hogy a kínálkozó alkalmat megragadjuk s a gyárat megvegyük. (Általános helyeslés.) A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Avarffy Ferencz nincs azon a véleményen, mit a tanács javasol, hogy a gyárat és telket megvegyük.

Fabián László főispán: A bizottsági tag ur nem jár helyes nyomon, mert a tanács e tekintetben még nem tett javaslatot.

Avarffy Ferencz: De igen. Én úgy hallottam, hogy a tanács elfogadásra ajánlja a bizottság javaslatát, abban pedig ez is bennfoglaltatik. (Nagy zaj). Mondjuk azonban, hogy nincs benne, így még érdekesebb a dolog. Kifejti azután, hogy ha a város a gyár helyén kaszárnyát, vagy más középületet akarna emelni, akkor értené a vételt, de csak azért, hogy a gyárat lerombolja s a telket felparcellázva eladja, nem érdemes belemenni az ügyletbe, pláne most, a mikor pénz sincs. Ki fogja ott a telkeket megvenni, ki fog ott házat építeni? Ha a telkek eladásra kerülnek, nincs kilátás, hogy a város megkapja azt a pénzt, a mit a vételbe fektet. Tehát rizikó az egész. Ha a város nem veszi meg a gyárat, a tulajdonosok akkor is lerombolják s a célt minden rizikó nélkül akkor is elérjük. Csak azért dobjuk ki a pénzt, hogy a telket egy új gyárnak esetleg ismét ingyen oda ajándékozzuk? Steiner Jakab véleményéhez csatlakozik. Az eladók a csontról már leszédtek a hust, abba pedig a város nem mehet bele, hogy csontot vásároljon. (Nagy zaj. Felkiáltások: Szavazzunk!)

Salacz Gyula polgármester: A város megveheti szívesen a csontot is, ha abból haszna van. O nem a jelent, hanem a jövőt nézi, mert a város ma is meg van akadva, ha valami középületet kell emelnie: nincsen telek. Ezzel a vétellel a város olcsó pénzen nagy területhez jut, a melynek értéke pár év alatt megháromszorozódik. Komolyan kell tekinteni a kérdést. A gyár környéke egészségtelen s megtörténhetik, hogy ha idegen fél veszi meg a telket, azon pár év alatt újból gyár lesz. Akármint nézzünk is a dolgot, a városnak érdekében áll, hogy a területet megvegye. Jöhet olyan idő, a mikor dupla áron megvenné, de már nem lehet. Azok az érvek, a miket Avarffy felsorolt, előtte semmi nyomatékka nem birnak. A város érdekét ő is szívében viseli s teljes megnyugvással mondhatja, hogy a törvényhatóság igen nagy hibát követ el, ha a vétel elől elzárkózik. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Vannay Gusztáv lippai kir. közjegyző, mint aradi virilista emel szót, hangsúlyozza ő is a város érdekét. Véleménye szerint a mai viszo-

nyok közt nagy teher volna a városra ez a vétel. O is a Steiner véleményét pártolja. (Felkiáltások: Szavazzunk!)

Fabián László főispán szavazásra bocsájtja a kérdést; első sorban Sonnenfeld Károly halasztó indítványát. Törzsvagyongóról lévén szó, a szavazás név szerint történik.

Sonnenfeld indítványa mellett *senki* sem szavazott, még maga az indítványozó sem, a mi általános derűtséget keltett.

Következett a tanács javaslatára való szavazás, a mi megtörténvén, a főispán konstatálta, hogy 88 bizottsági tag szavazott, még pedig 73 a tanács javaslata mellett, 15 ellene.

Nem-mel, vagy is a tanács ellen a következők szavaztak:

Avarffy Ferencz, Bozsik György, Heitz Nándor, Magyar Ferencz, Maresch Gyula, Mayer Miksa, Müller Gyula, Pollák Vilmos, Sonnenfeld K. Steiner Jakab, Szelle József, Tedeschi Viktor, Tóth Ferencz, Vannay Gusztáv, Winter Adolf.

A főispán kijelentette végül, hogy mivel a határozat érvényességéhez ebben az esetben általános többség kell, az pedig nincs meg, a mai határozat nem jogérvényes s így a jövő közgyűlés fog benne végérvényesen dönteni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: D. A. L. E. K. operette.
Péntek: Szünet.
Szombat: Csepűrágók, operette.

B. A. L. E. K.

— Bemutató előadás. —

Szinte nehezünkre esik ilyen darabok előadásánál arra az álláspontra helyezkedni, hogy a nyári színházban nem kell szigorúan venni a műsorra kerülő darabokat sem tárgya, sem módja tekintetében. Hiszen, elmeanalóg nagyon szívesen a liberális felfogás légszomszósághatáráig, de mihelyt épen a határhoz érünk, vagy pláne már egy lépéssel a határon túl vagyunk, a legnagyobb jóakarat mellett is azt kell mondanunk, hogy: hátrább az agarakkal!

A B. A. L. E. K. című operett francia czime *Cabinet Piperlin*. A közönség tájékoztatása végett a czimet így kellett volna megválasztani: *Cabinet separé Piperlin*. Ebből könnyebben lehetne megtudni azt, hogy szemérmes leánykák vagy prude asszonyok jobban teszik, ha ilyenkor családi otthonukban maradnak és a színházba hadd menjenek azok, akik az erős kaviár után sopánkodnak.

Nó mert kaviárból jutott ma este a színházban annyi, hogy teljesen megromolhatott tőle a legcynikusabb ember gyomra. — Párisban állítólag ez az operett egy egész színházi évadot töltött be — ebből nem az következik, hanem a darab jó, vagy rendkívül mulattató, hanem inkább az, hogy Párisban nagyon sok az olyan ember, aki a szemérmelen dolgokban gyönyörködni tud.

Ennek a darabnak nincs meséje, de van oly nagy adagban szemtelensége, hogy arányosan felosztva bőségesen jutna az összes fővárosi orfeumoknak. Az operett magyar czime a B. A. L. E. K. tulajdonképen rövidítés miként rövidítés az Emke, a máv. az acsev.; és nem jelent egyebet, mint „Biztosítás asszonyok láderése ellen kölcsönösen.” Tulajdonképen ez lenne a méltó rövidítése: *K. O. M. I. Sz.*, ami nem rövidítve is ép úgy hangzik, mint rövidítve.

A nyári szinkör zsufolásig megtelt és restelkedve kell regisztrálnunk, hogy a közönség jó része zajosan tapsolt s folytonosan kaczagot.

A szereplők közül Felhő Rózi egy erkölcsileg teljesen elzüllött asszonyt adott és csak is az ő végtelen kedvességének, pajkos huncutságának köszönhető, hogy ezt az alakot valamiképp elfogadta a közönség. Az ő egyéniségét, kiváló tehetségét tapsolta inkább a közönség és nem Merlingardnét, akit alakítania kellett. Szép éneke nagy hatással volt mindenkire. Mily kár, hogy ily keretben kellett érvényesülnie valódi soubrette tehetségének. — *Turchá-*

nyi Olga hasonló szerepben játszott. Az ő megjelenése, játéka, mozdulata, mindig a finomság zománczával bír, még akkor is, amikor a szerző ledérségeket ad ajkára. Az összes hölgszereplők közül a legtisztességesebb szerep jutott *Parlagi Cornéliának*, aki igazán csak mint tisztességes félvilági hölgy jár-kél a darabban. Hiszen a tisztességes félvilági hölgyek ebben a darabban valóságos Jean d'Arc-ok. — Szépen előadott énekszámait meg kellett ismételnie. — Kedves fiatal menyecske volt *Harmath Józsa*, ki művészién tudta leplezni a kikapós hölgy ötköcsi fogyatékoságait.

A férfiszereplők mintaképei a hülyeségnek és bornirtságnak. Ezek felszarvalása szinte az ő saját egyéniségükből folyik. Kitűnő humorral játszotta *Andorffy Piperlinc*, valahányszor a színre lépett, a közönség nem fogyott ki a kacagásból. E tekintetben hatalmas versenytársa volt *Nyilassy (Merlingard)*. Régen nem volt neki alkalma annyira megnevettetni a közönséget, mint ebben a szerepben. *Erczkövy* mint fiatal festő a legnagyobb elismerést érdemli. Játéka, éneke egyaránt kitűnő volt. A kisebb szerepekben *Fenyéry, László és Szaday* nagyon mulattatók voltak. **Carolus.**

* **Solymosi színésziskolája Aradon.** A fővárosi lapok nagy elismeréssel emlékeznek meg *Solymosi* vendégszerepléséről Nagyszébenben. *Solymosi* ma Aradra érkezett és tárgyalásokba bocsájtkozott *Leszkay* igazgatóval a „Lecke” előadására nézve. Ösmerve az igazgatónak a jó ügyek iránti lelkesedését, remélhető, hogy a román-magyar barátság a „Lecke” útján nálunk is meg fog erősödni.

Egy bizalmas rendelet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 11.

A főváros legfiatalabb napilapja: a *Magyar-ság*, mely mint a minap megirtuk, *Bartók* Lajos szerkesztésében indult meg, mai számában egy bizalmas rendeletet tesz közzé, melyet *Szell Ignác* belügyminiszteri államtitkár intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez a legszigorubb titoktartás mellett. A rendelet szó szerint így hangzik:

Bizalmas közlemény.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének a legszigorubb titoktartás mellett.)

A kereszténységnek hazánkban tartandó 900 éves jubileuma a nagytekintetű róm. katolikus főpapság által immár elhatározott ténynyé vált. Bár a Szent-István koronája alá tartozó országok államvallása — melyet a nemzet Fenséges uralkodójától kezdve az utolsó polgárig mindenkor tiszteletben tartott — a római katolikus anyaszentegyház tanait vallja magáénak, a hivatalos Magyar-ország ezen ünnepélyen részt nem vehet.

Nem teheti ezt egyrészt azért, mert az ország különböző helyein megtartandó ünnepélyeknek kizárólag egyházi jellegük lesz, másrészt azért, mert a nagytekintetű kath. főpapság elmulasztotta úgy a magyar kormányt, mint az országgyűlés mindkét házának illetékes hatóságát az ünnepélyekre hivatalosan meghívni, ami önmagától érthetőleg azt vonja maga után, hogy akár állami, akár megyei vagy városi tisztviselő, mint hivatalos személy valamely hatóság képviseletében ily ünnepély egyikén sem jelenhetik meg.

Mielőtt a magyar kormány ezer intézkedést végleg elhatározta volna, a kérdést alapos közjogi tanulmányozás tárgyává tette s arra a meggyőződésre jutott, hogy a kereszténységnek hazánkban való 900 éves jubileuma tisztán és minden kétséget kizárólag egyházi jellegű. Másrészt azonban az ünnepélynek oly politikai természetük is lesz, mely a magyar kormány álláspontjával semmi tekintetben sem fér össze, sőt azzal homlokegyenest ellenkezik.

Nem akarom azonban a köztisztviselői kar szabály elhatározását bármely irányban is befolyásolni, azért értesitem Czimedet, hogy a jubileumi ünnepélyek megtartása napján a vezetése alatt álló hivatal tisztviselőinek korlátolt számban az ünnepélyek által igénybe veendő időtartamra szabadságot adni s azon tisztviselőknek, kik indítatva érzik magukat az ünnepélynél jelen lenni, alkalmat nyújtani arra, hogy mint magánszemélyek leróhassák a katolikus anyaszentegyház iránti kötelességüket.

Ezen bizalmas természetű közlemény terjedelmesebb indoklását a f. alatt külön lezárt levélben csatolom s kérem azt az illető személyekkel való közlés után láttamozva az ugyancsak mellékelt visszborítékban visszazáraztatni. Miről Czimedet mihez tartás végett értesitem.

Budapesten, 1900. június 2-án. A miniszter helyett

Szell Ignác s. k.
államtitkár.

Ha ugyan ez a rendelet nem apokrif, különös világot vet a magyar közigazgatási állapotokra, hogy ilyen valóban bizalmas jellegű rendelet még is nyilvánosságra jut. A rendelet valódisága ellen szól az a körülmény, hogy ily természetű rendeleteket nem az alispánokhoz, hanem a főispánokhoz szokott a kormány intézni s a kormánytól nem függő megyei és városi tisztviselők ilyen dolgába a kormány nem szokott avatkozni.

Budapest, július 11.

A Bud. Tud. ma esti kiadásában hivatalos helyről vett értesülés alapján teljesen aprokifnak jelenti ki a fenti rendeletet. A miniszter a szóban forgó ügyben semmiféle körrendeletet nem bocsájtott ki.

Az elcsapott segédjegyző a belügyminiszter előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 11.

Megirtuk már a múlt héten, hogy mily lázas forrongás volt *Mikló-Lazur* biharmegyei községben, a melynek lakossága régebb óta ki akarta üzni állásából *Popeszkú* Mihály körjegyzőt. A csendőrség, mint jelentettük, letartóztatta *Füzy* Ernőt, a jegyző egyik elcsapott irnokát, mert azzal vádolták, hogy ő az, a ki a lazuriakat bosszúból lázítja *Popeszkú* ellen.

Füzy Ernő letartóztatásával azonban, mint tudósítónk telegrafálja, az ügy még korántsem ért véget. A segédjegyzőt ugyanis e hó 8-án a nagyvárad királyi ügyészségnél kihallgatták s azután, minthogy ellene terhelő bizonyítékok föl nem merültek, szabadon bocsájtották. *Füzy* pedig, a ki a lazuri lakosokkal egyetértően tagadja, hogy ő a jegyző ellen lázított volna, személyesen fölment egy lazuri küldöttséggel együtt a belügyminiszterhez.

Különb is a község lakóinak elkeseredése egyáltalán nem csillapodott, habár a csendőrök közbelépésére elejét vette a zavargásoknak. Az oláh lakosság most még nagyobb elkeseredéssel viseltetik *Popeszkú* jegyző ellen s *Füzy* Ernő rehabilitálása, valamint a saját ügyük tisztázása céljából a lapoknak is terjedelmes nyilatkozatokat küldtek be, a melyben részletesen elmondják panaszukat. A 32 aláírással ellátott nyilatkozat elmondja, hogy az alispánnál nem 150 ember volt küldöttségileg, mint a lapok írták, hanem 212, és ezek a saját akaratuk és összebeszélésük szerint cselekedtek, nem pedig *Füzy* kedvéért. *Füzy* különben, mint a nyilatkozat mondja, nemcsak hogy nem

lázította őket, hanem ellenkezőleg, még csillapította is.

Ha a nép lázong — úgy mond — azt csak *Popeszkú* Mihály elcsapott jegyző idézte elő, kinek borzasztó visszaéléseit a *Krivány-féle sikkasztásnál is nagyobb bűnnek tartják*. Csak-hogy *Kriváynak* nem volt protekciója, *Popeszkú* pebig nagymérvű protekció mellett és annak védelme alatt 28 éven át folytathatta üzelmait és most is azon igyekeznek, hogy ezeket az üzelmeket csendőri beavatkozással elsimiták. Kijelentik, hogy *Popeszkút körjegyzőnek soha el nem fogják ismerni. Popeszkú kilencz község lakosságát koldusbotra juttatta*. S ha *Popeszkút* mindezek után visszahelyezik állásába, ott hagyják házukat, mindenüket, de ott nem maradnak. Ők tisztelik a törvényt, betartják annak rendelkezéseit s így követelhetik, hogy a hatóság is tisztelje azt. Legalább tiszteszer kérték illetékes helyen, hogy a jegyzői hivatalt, mely *Popeszkú* házában, kinn egy puztán van, a körjegyzőség székhelyére, *Mikló-Lazur* község belterületére helyezték, de ezt még mai napig sem teljesítették azért, hogy *Popeszkú* manipulációit tovább is üzhesse.

Ezeket és más sulyosan kompromittáló adatokat sorolnak föl a nyilatkozatban. A lazuriak most kíváncsian várják, vajjon mit végez *Füzy* Ernő és a küldöttség a belügyminiszternél?

Index-hamisítások az egyetemen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 11.

Az egyetemi tanács index-hamisítás miatt nem kevesebb, mint tizenhatsz egyetemi hallgatót ítél el egy vagy több szemeszter elvesztésére és tiltott el részben fél évre, részben egy, sőt két esztendőre is az egyetemre való beiratkozástól.

És ami ezt az ítéletet drákói szigorúságvá teszi, az a körülmény, hogy az elítélt egyetemi hallgatók közül egy sem maga hamisította indexében az illető tanár nevét, hanem valamenynyien csak néhány jogásztársuk visszaélésének estek áldozatul.

A dolog így történt: Az index aláíratásoknak a következő módja van szokásban: A dékán kiírta a fekete táblára, hogy az indexek aláírása egy rövid határidőn: nyolcz napon belül eszkozlendő; aki indexét ez idő alatt alá nem írta, elveszíti a hallgatott félét.

Aki az év végén dékánilag nem láttamoztatja indexét, a két koronás bélyeggel el látott s kellő módon, tehát a legtöbb esetben orvosi bizonyítvánnyal támogatott kérvény alapján érheti csak el célját.

A jogegyetemnek 4000 hallgatója a záros határidő alatt csak a legnagyobb erőfeszítések mellett irathatja alá indexét, többször csakis páros viaskodás árán, mert a nagyságos, vagy méltóságos tanár ur, ha példának okáért tanórja nyolczkor kezdődik, egynegyed kilencz után vagy fél kilenczkor kezd meg tanórját, s az év végén az index aláírást. — Egyik-másik tanárnak 200—350 hallgatója is van, már most fél, állítólag egy óra alatt — egy indexnek aláírásához, tekintettel a nagy tolongásra, s a legrövidebb időt véve alapul, egy percnyi idő kellvén — a legjobb számítás szerint is mindössze negyven indexet írhat alá. A lemaradt 160—260 hallgatónak az indexére máskor kerül a sor. De az bizonytalan, hogy mikor, mert az év végén vannak az első és második alapvizsgák, az államtudományi és jogtudományi doktorátusok nagy tömege, melyekhez járulnak az időközönként tartott államtudományi és jogtudományi államvizsgák. Ilyen elfoglaltság mellett persze a tanári kar első és fel-

tétlen szükségszerű kötelességének csak hiányosan tud eleget tenni. Így allván a dolgok a fiatalság nem tudja biztosan, mely időben jelentkezhetik az aláírásához. Persze ilyenkor aztán van lötés-futás. Az ifjuság türelmetlenül bosszankodva nyargalászsza végig a folyosókat, nagy lárma és kiabálás, sőt gyakran lovagias összekocczanások között, be-benyitva hol az egyik, hol a másik terembe, kerešve a tanár urat, mialatt a termekben folyik a vizsga. Ez a visszasság az oka annak, hogy a békés természetűek egyszerűen szegényebb sorsu logásztársukat bízzák meg indexük aláírásával.

Igaz ugyan, hogy az index aláírásának ezt a módját az egyetemi szabályzat tiltja, de ilyen száználmas viszonyok között, nem kelene az e fajta kihágást oly szigorral büntetni, mint azt a legutóbbi tanácsülésen a kényelemszerető tanári kar tette. Huszhuszonöt jelentkezett a más indexével és a tanács a jelentkezőket, s akiknek indexével jelentkeztek, félévük elvesztésére ítélte.

Volt az egyetemen néhány olyan joghallgató, aki bizonyos díj lefizetéseért magára vállalta az indexek aláírását. Egyik ezek közül rutul visszaélt a „beléhelyezett bizalommal”, mert bár a díjat fölszedte, de az indexet nem a tanárokkal iratta alá, hanem, akiket a tanárok közül meg nem tudott csipni, azoknak a nevét maga írta alá, szóval meghamisította a más indexét. A tanár ur ez év végén az index beiktatása alkalmával észrevette az előző szemeszeri hamis aláírást, az indexet elkobozta és az esetről jelentést tett a dékánnak. A vizsgálat során kitűnt, hogy nem egy, hanem számtalan ilyen hámisítási eset történt.

A tanács eljárta ez ügyben, még pedig szerfölött szigoruan, sőt kegyetlenül, mert a fentebb említett büntetést mérte ama szerencsétlenekre, akik pedig ennek a sajnálatra méltó esetnek nem is voltak közvetlen okozói, hanem akik maguk is becsapattak.

Bachó ősbudavári kalandja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 11.

A szerencsétlen *Bachóról*, az első honvédenekar karmesteréről még mindig élénk részvétellel emlékeznek meg mindenütt, a hol megfordult. Különösen pedig a New-York kávéházban, a hova a téli estéken vonzotta a nagy közönséget az ő jeles zenekara és Ősbudavárában, a hol a nyári estéken minden este Bachó dirigálta a zenekart.

Megemlítettük, hogy a fővárosi lapok szerint a szerelem volt a jeles karmester gyilkosa.

Igaz, hogy a nőknek általánosan tetszett, igaz, hogy kedvenczök volt, de hogy Bachó házassága óta a mintaférjek közé tartozott, arról az ősbudaváriak szomorú történetet tudnak.

Bachó tavaly is ott játszott az ősbudavári Corvin-téren. A mint ő fogta kezébe a karmesteri pálcát, azonnal nagy tömeg vette körül a zenekari emelvényt. Az ujrázásoknak aztán se szeri, se száma nem volt, különösen, ha a magyar nótákat huzatta, vagy épen a Rákóczy-indulót.

A Bachó hallgatói között volt minden este egy elegáns, szép barna asszony. Soha le nem vette tekintetét Bachóról. Halálosan szerelmes volt belé, a mit azonban a karmester észre sem látszott venni. A midőn barátai figyelmessé tették a szép asszonyra, Bachó vállat vont.

— Sajnálom szegényt! Mindennap szerelmes leveleket ír nekem. Én udvariasan értesítettem őt, hogy nős vagyok és nem érdemlem a vonzalmát.

A szép asszony azonban hajthatatlan ma-

radt. Ősbudavárában is egyre szerelmes leveleket írt és a szolgálkával küldözgette fel az emelvényre. A szolgálkák már titkolt mosolylyal veték át az üzeneteit, vagy maguk is szánakoztak rajta. Egy este haláláj adtan támolygott az egyik kosztümös szolgálhoz és egy levelet adva át neki, suttogva mondta:

— Vigye ezt kérem gyorsan a Bachó karmester urnak és mondja neki, hogy még egyszer utoljára látni szeretném őt.

A szolgálka rémulően elfutott, a szép asszony pedig az egyik pezsgős pavillonban egy székre esett. A személyzet észrevette, hogy rosszul van és orvost hívtak.

Az orvos egyszerre érkezett meg Bachóval. A szerencsétlen asszony *haldokolt*. Konstatálták, hogy *megmérgezte magát*. A mentőkért telefonáltak, de mire a kórházba vitték, már meghalt.

A ki ilyen közömbös volt ilyen nagy szerelemmel szemben, az nem lehetett a szerelem bolondja.

HIREK.

Uj regényünk.

Lapunk mai számában egy rendkívül érdekes uj regény közlését kezdjük meg, melynek szenzáció, fordulatokban gazdag cselekménye az orosz nép életéből van meritve.

Uj regényünk czime:

Modern Ophélie.

Ennek a regénynek a keretében oly hősnő vonzó története van leírva, a ki azalatt, míg regényével teljesen leköti az olvasó figyelmét, egyszermind betekintést enged a legelőkelőbb orosz körök egyikébe.

A közigazgatási bizottság új tagja. *Jassy* József elhunytával Aradváros közigazgatási bizottságában egy hely megüresedett. Ezt a mai közgyűlésen töltötték be választás utján. Két jelölt volt, kire összesen 73 szavazatot adtak be. 41 szóval megválasztották *Hegedűs* Lászlót, míg a másik jelölt *Robitsek* Ágoston dr. 26 szavazatot kapott.

— *Institoris* Kálmán Aradváros főjegyzőjének egészsége, mint örömmel értesülünk, teljesen helyreállott. Jelenleg Karlsbadon a Splendit-villában tartózkodik a főjegyző s a jövő hó 1-én hazatérve, folytatja hivatalának vezetését.

— *Főrangu* nász. Fényes esküvő lesz a felső-sziléziai Polnich-Kravarn kastélyban e hó 18-án, mikor *Szapáry* Sándor gróf, özv. gróf *Szapáry* Béláné, született *borosjenői Atzél* Mária fia, *borosjenői Atzél* Péter Aradmegye volt főispánjának és Aradváros volt országgyűlési képviselőjének unokaöccse köt házasságot *Henckel* Margit grófkisasszonnyal, *Henckel* Hugó gróf leányával. A vőlegény az esküvőt a következő jelentésben tudatja:

Szapári muraszombati, széchi-szigeti letenyei és ercsii gróf *Szapáry* Sándor csász és kir. kamarás, szolgálton kívüli kapitány, a főrendiház örökös tagja, néhai *Szapári* muraszombati széchi-szigeti letenyei és ercsii gróf *Szapáry* Béla és özvegye, gróf *Szapáry* született *borosjenői Atzél* Mária Gabriella csász. és kir. csillagkeresztes hölgy ő Méltóságai fia tisztelettel jelenti *Donnersmarcki Henckel* Margit grófkisasszonnyal, méltóságos gróf *Henckel* báró *Donnersmarck* Hugó, *Gefüll* és *Wesendorf* ura, *Benthen* hitbizományi uradalom valamint *Wolfsberg*, *Sanct-Leonhard* és *Wiesenu-Waldstein-Lölling* és a többi uradalom közbirtokosa, *Siemianovitz* ura, a souverain máltai-rend tiszteletbeli lovagja, sz. k. porosz királyi hadnagy, és neje méltóságos *donnersmarcki Henckel* szül. *Gaschin* Wanda birodalmi grófnő, *Rosenberg* báróné, *Polnisch Krawarn*, *Makau* és *Katscher* uradalom birtokosa, csász és kir. csillagkeresztes

hölgynek leányával leendő házassági egybekelését. — Az esküvő a porosz Felső-Szilézia, *Ratibor* kerületében fekvő *Polnisch-Krawarn* kastélyában 1900-ik évi július hó 18-án fog megtartatni, Bécs, 1900-ik évi július havában.

A vőlegény magyar nyelvű jelentése mellett a menyasszony megfelelő szövegű német nyelvű házassági jelentése olvasható.

— *Ruprecht* bajor herceg esküvője. *Münchenben*, mint táviratban jelentik, tegnap délelőtt ment végbe *Ruprecht* bajor herceg és *Gabriella* bajor hercegnő polgári házasságkötése a királyi palotában. Báró *Crailsheim* bajor miniszterelnök, aki a házasságkötés ceremóniáját végezte, a mátkapárhoz intézett beszédeben megemlékezett úgy a *Wittelsbach*-család királyi ágának, mint a bajor hercegi ágának érdemeiről, mely utóbbi ágból az idők folyamán sok kiváló asszony került ki, így *Erzsébet* királyné is, kik lényük varázsával idegen trónokat ékesítettek s akiknek nevét a történelem meg fogja őrizni, hogy a nemes cselekedetek példaképei maradjanak. A polgári házasságkötést a *Mindenszentek* templomában egyházi esküvő követte. A szertartást a müncheni és freizingi érsek végezte.

— *Munkácsyné köszönete*. A boldogult nagy mester, *Munkácsy* Mihály özvegyéhez férje elhunyt alkalmából Aradváros közönsége mélyhangu részvétellel küldött, a melyre, mint közöltünk, *Munkácsyné* meghatóan válaszolt, legmélyebb köszönetét fejezve ki a vigasztaló részvért. A lapunkban már közölt levelet a város mai közgyűlésén betérjesztették és tudomásul vették.

— *Elhunyt* provinciális. *Steiner* Rikárd, a kapucinus-rend provinciálista és gvardiánja, a rend nesztora, 82 éves korában meghalt. Holttestét a beszentelés után hazájába, *Moór* fejmegyei községbe viszik, a hol örök nyugalomra helyezik.

— Az angol hajóraj ünneplése *Trieszthon*. *Trieszthól* telegrafálják: *Goés* gróf helytartó felesége délután 3/4 3 órakor a *Surprise* yachtra ment *Fisher* angol hajórajparancsnok feleségének látogatására. Tegnap az angol matrózoknak csak egy kis része kapott engedelmet a partraszállásra, ma azonban este 6 óra után 2000-nél több angol matróz jött a városba, változatos egyenruhájával tarkítva az utcák képét. Különösen feltűnt a tengerészeti gyalogság és tűzérsg élénkpiros egyenruhája és a fehér tropikus egyenruha. Délután 2 és 6 óra között megengedték a közönségnek az angol hajók megtekintését.

Sir *John Fisher* angol hajórajparancsnok este 1/2 9 órakor 52 teritékű diszlakomát adott a *Renown* vezérhajón. A meghívott vendégeket a tengernagy gőzbarkája vitte a partról a tengernagy hajóra. A hajón a vendégeket *Fisher* hajórajparancsnok üdvözölte, a házigazda tisztjét pedig a *Renown* parancsnoka teljesítette a többi tisztekkel. A lakoma alatt az angol tengerészeti zenekar játszott. Az asztalfőn *Goés* gróf helytartó ült. Vele szemben *Lützow* gróf osztályfőnök foglalt helyet. Ott voltak továbbá *Montecucoli* gróf, az osztrák-magyar hajóraj parancsnoka, *Brosch* és *Sachs* ellentengernagyok, *Conrad* vezérőrnagy, *Dell* *Adami* sorhajókapitány, az angol tengernagy mellé kirendelt *Soltýk* gróf fregattkapitány és *Michieli* sorhajóhadnagy, továbbá *Busich* rendőrigazgató, *Sandri-nelli* polgármester, *Becher*, a tengerészeti hatóság elnöke, *Beresford* ellentengernagy és az angol flotta parancsnokai. A pezsgőnél sir *John Fisher* hajórajparancsnok pohárköszöntőt mondott *Ferencz József királyra*, a melyre *Goés* gróf helytartó *Viktória királynőre* mondott pohárköszöntővel válaszolt. Az első pohárköszöntő után a *Gotterhaltet*, a második után az angol himnuszt játszotta a zenekar. A társaság a legjobb kedvben maradt együtt 11 1/2 óráig. Mikor a tengernagy bárka a hazatérő vendégekkel elhagyta a *Renown* vezérhajót, a hatalmas fény árasztotta el egész az árboz tetejéig a hatalmas angol hajót, előrészen pedig tűzijátékok rendeztek.

— **Rendőrfogalmazó választás.** Aradváros mai közgyűlésén töltötték be választás útján az üresedésben levő rendőrfogalmazói helyet, melyre két pályázó jelentkezett: *Zubor Andor* járásbírói joggyakornok és *Bedő Albert* városi segédtsízt. A kijelölt bizottságba kiküldettek: *Simay István*, *Szalay Károly*, *Reicher Ferencz*, *Steinhardt Mór dr.*, *Schusztar Illés dr.*, *Neuman Ede*. A bizottság bejelentette, hogy mindkét jelölnek meg van a kvalifikációja. Erre a főispán elrendelte a választást, mely két bizottság előtt folyt. Az egyik bizottság elnöke *Szalay Károly* volt, tagjai *Winter Adolf* és *Rosenberg Miksa dr.*, jegyzője *Lócs Rezső*, a másik bizottság elnöke *Simay István*, tagjai *Reicher Ferencz* és *Kristyórány János*, jegyzője *Vannay Gyula* voltak. Befolyt 83 szavazat, ebből *Zubor Andor* kapott 55, *Bedő Albert* 28 szavazatot. Így szótöbbséggel *Zubor Andort* választották meg rendőrfogalmazóvá.

— **Kormánybiztosi kinevezés.** A jegyzői tanfolyamok kormánybiztosául, mint egy távirat jelenti, a miniszterelnök *Ruffy Pál* országgyűlési képviselőt nevezte ki s megbizta a tanfolyam feletti felügyelettel.

— **A gmundeni nász.** Gmundenből jelentik: A badeni nagyhercegi pár ma reggel Kalsruheba utazott. Délben *Frigyes* főherceg leányaival Salzburgba, Konstantin görög trónörökös, *Frigyes Károly* porosz herceg és neje pedig Münchenbe utaztak.

— **A Kórház-utca új neve.** A mai közgyűlés határozta el, hogy Aradváros mely utcáját nevezze el *Varjassy József* emlékére. *Blaskovich Antal* és társai, mint ismeretes a *Halász-utczát* hozta javaslatba. Müller Károly a közgyűlésen felszólalt s nem tartotta az utóbbit helyesnek, miután szerinte a Kórház-utczát valamely az egészségügy terén érdemeket szerzett férfi nevével kellene elkeresztelni, ajánlja, hogy a belváros más utcáját, például a *Magyar-utczát* nevezzék és *Varjassyról*. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta és így a *Kórház-utca* neve *Varjassy József-utczára* változik.

— **A szalmapapír-gyár kedvezményei.** Megírtuk már, hogy a budapesti bankkegyesület részvénytársaság az aradi szalmapapírgyár üzemét folytatni akarja s e célból több kedvezményt kért a várostól. A kedvezmények, melyekre nézve a mai közgyűlés döntött, a következők: A tulajdonosok f. évi augusztus 1-től számítottól 15 évi köveztvám-mentességet kérnek, továbbá kérik a Halász-utca köveztének helyreállítását és a Határ-utca mélyedésének feltöltését. Kérik a gyár háta mögött elterülő s az építkezésekre szükséges városi terület díjmentes átengedését. Engedélyt kérnek arra nézve, hogy a közuti paspálya vonala a gyárig terjedhessen. Végül kérik, hogy a gyár állami kedvezményt élvez, a városi adó és egyéb közterhek alól felmentessék. A közgyűlés, a tanács javaslatára a következő kedvezményeket adta: A kövezteti vámentességet, a kért 15 év helyett, 10 évre szavazta meg. A Halász-utca köveztét a jövő évben állíttatja helyre a város, míg a Határ-utca feltöltését az idén eszközlik. A kért városi területből csupán a töltés padkájáig terjedő 5 méternyi részt kapja a gyár; de erre vonatkozólag, miután városi tulajdon átadásáról van szó, csak a jövő közgyűlés dönthet. A közuti vasut kiterjesztésére megadta a város az engedélyt. Végül az adó és más közterhek alóli felmentést az állami kedvezmény idejére azzal adta meg, hogy ez legfeljebb 10 évre terjedhet.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügy-miniszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a *jószáshelyi* anyakönyvi kerületbe, a születések és halálozások anyakönyvezésére szorító hatáskörrel,

anyakönyvvezető helyettesé *Egyed Manó* jegyzői irnokot nevezte ki.

— **A megszökött ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara a hivatalos lap mai számában közli azt a határozatát, mely a váltóhamisítás és sikkasztás után megszökött *Haasz Soma dr.* orosházi ügyvéd irodájának ideiglenes vezetésére vonatkozik. A közlemény így szól:

Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Haasz Soma* orosházi ügyvéd székhelyéről ismeretlen helyre eltávozván, irodája részére a halaszthatatlan teendők teljesítésére dr. *Hauser Mór* orosházi ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

— **Somsich grófné balesete.** *Somsich* grófnét, Szögyény Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet leányát, mint tudósítónk telegrafálja, könnyen végzetessé válható baleset érte. A mint az utcán haladt, egy bérkocsi elütötte, de a grófné szerencsére csak könnyű sérülést szenvedett.

— **Az aradi szerb egyház ünnepe.** Fényes ünnepség folyik le holnap az aradi gör. keleti szerbek templomában. Holnap lesz ugyanis *Peter és Pálnak*, az aradi szerb egyház védőszentjeinek napja s ez alkalommal *Dosen Izsák* bezdini archimandrita fog fényes istentiszteletet tartani. Az archimandritával együtt érkezik Aradra *Beleslin Illés* temesvári gör. kel. szerb plébános is.

— **Felmentett tüntetők.** Ismeretes az a tüntetés, melyet a szegedi szüenidőző egyetemi ifjuság rendezett a német orfeum ellen. A tüntetés miatt a rendőrség egy sereg egyetemi hallgatót, többek között ezek elnökét, továbbá *Roskovitz Artur* lapszerkesztőt maga elé idéztette. Utóbbiak voltak a tüntetés vezetői. Az ifjakat *Koczor János* kihágási bíró, a vizsgálat befejezése után, ma felmentette. Felmentő ítéletét azzal indokolja meg, hogy hazafias dalok éneklése nem képez kihágást.

— **Uj mozgóposta.** A különböző irányokba szülő postai küldemények minél gyorsabb továbbítására az Aradról délután 4 óra 21 perczkor induló vöröstorony-budapesti gyorsvonatban a miniszter nagy áldozatok árán mozgópostát rendezett be, mely különösen a budapest-buk. bécsi, gráci, zimonyi és oderbergi irányokba szülő levelezések gyors továbbítására szolgál. Mindenesetre nagy előnyben és időbeli nyereségben részesül a fentebb jelzett irányokba szülő levelezése a közönségnek akkor, ha leveleit olyan időben adja föl, hogy azok az említett vöröstorony-budapesti 255 sz. mozgópostával továbbíthatók.

— **A katonaság által okozott károk.** Most, hogy a katonaság erzed-, dandár- és hadosztály gyakorlatai folynak és küszöbön vannak, érdekes fölidézni azt a kártalanítási eljárást, melyet a földmivelügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve hozott. A kártalanítási eljárás szigorúan megkülönböztetést tesz a csapatok által gyakorlat közben és egyes katonai személyek által szolgálaton kívül elkövetett mezőgazdasági károk között. A beszállásolási törvény értelmében magántulajdonon is lehet katonai gyakorlatokat tartani, ami ellen sem a birtokos, sem a mezőrendőr nem tiltakozhatik. Ilyen gyakorlatokat azonban, ha csak lehet, a rendőrségnek be kell jelenteni s ez a földbirtokost tudósítani köteles. — A mezőőr kötelessége az okozott kárt rögtön megbecsülni s annak eredményét a csoportparancsnokkal s a földbirtokossal közölni. Ha a becslési összeg mindkét részéről jóváhagyatott, mindjárt kifizetendő. — Ha a felek között nem jött létre megegyezés, az 1895: XXXIX. t.-cz. értelmében becsülő bizottságot kell alakítani s ennek a becslése érvényes. Szolgálaton kívül levő katonai személyek által okozott károkért azok személyesen felelnek. Mezőőrök, akik ilyen katonákat tetten érnek, azokkal ugyanugy bánhatnak el, mint polgári személyekkel. A mezőőr köteles a kárt haladéktalanul megbecsülni és 24 óra lefolyásán belül bejelenteni. A károsult jogait az illetékes bíróságnál, vagy adminisztratív uton érvényesítheti.

— **Hideg van!** Még alig száradt meg a tollunkon az a tinta, a mely pár nappal ezelőtt azt a keserves panaszt festette a papírosra, hogy „meleg van!” A panaszunk — úgy látszik — meghallgattatott, mert hirtelenében a másik végletbe jutottunk. Most meg októberi hideg járja s azt csodáljuk, hogy hogyan tudott ennyire leesen a hőmérő higánya? Bizony, fázunk. Az égbolt szürke s a mikor épen nem esik, hát a levegőben lóg az eső. Szóval: ezzel sem vagyunk melegekedve és mostanában csak olyan sürü a panaszunk, mint volt két nappal ezelőtt, csak hogy akkor más volt, mint mostanában. Mert hát most — nagyon hideg van!

— **Bennégett az ágyban.** Nem közönséges módon ért véget *Delli József* szarvasi számtartó élete. *Delli*, ki 48-as főhadnagy, az elmúlt éjjel ágyban fekve olvasott. Közben elaludt és a lámpája feldült, mitől az ágynemű meggyuladt s vele együtt *Delli összeégett*. A számtartó a mostanihoz hasonló borzasztó halált egy izben szándékosan akarta elérni. Puskaporral öngyilkossági kísérletet követett el, de szándéka nem sikerült.

— **Telefon a világkörül.** *Sinding Christensen* dán és *Mengis* amerikai feltalálók, akik saját készítményü gépezetükkel 4000 angol mértföldnyi távolságra jó eredménnyel telefonáltak, most Európába jöttek, hogy az összes államokban megszerezzék találmányukra a védjegyet. Tervbe vették az Európa és Amerika közötti utvonal telefon összeköttetését is tengeralatti kábelek útján. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, *d'Assar Russo* Mario dr. tanárnak, akik a drótnélküli telefont feltalálta, a bajor államasutak igazgatósága megadta az engedélyt, hogy *Mittersending* és *Hesselohe* közötti utvonalon robogó vonaton próbálja ki gépét. Ha e találmány beválna, lehetővé tehetnék, hogy a vonatok menet közben egymással, valamint az állomásokkal és őrházakkal beszélhessenek és így az összeütközések teljesen kikerülhetők volnának. Eddig csak teoretikus eredményeket ért el vele a feltaláló, a mostani próbán fog kitűnni, vajjon van-e gyakorlati haszna is.

— **Öngyilkosság egy fül miatt.** Érdekes öngyilkossági esetet jelent tudósítónk távirata. *Kismartinban Lauber* városi képviselő összevesztett a feleségével. A szóváltásból verekedés lett, mely közben *Lauber kitépte felesége fülét*. *Lauber* az asszonyra nézve szomorúan végződő verekedés után felakasztotta magát.

— **Merénylet egy vonat ellen.** Nagy-Becs-kerekről írják: A Budapestről jövő gyorsvonat ellen *Valkány* állomás közelében vakmerő merényletet követtek el tegnap délután. Hirtelen lövések dördültek el a vasuti töltést övező fák mögül. A golyók több kocsi ablakát bezuzták, még jó szerencse, hogy emberéletben kár nem esett. Az utasok igen megrémültek, azt hitték, hogy rablóbanda támadta meg a vonatot.

— **Varróleányok, masamódok.** A berregő varrógépek kedves munkásai összehívták tanácskozássra a fürge masamódleányokat, amint ezt egy *Léváról* érkezett híradás tudatja velünk. Nagy okuk volt a tanácskozássra. A világ, a könnyelműn, felületesen ítélő világ csak azt tudja, róluk, hogy bár czípőcskéjük sarka ferde és kitaposott, ők vidáman énekelgetve, trallázva, és mindenkhez jószívvel viseltetve kacagják keresztül az életüket. Amde most kiderült, hogy a dolog nem egészen így áll. A szegény leányok napestig dolgoznak és fizetésük még csak annyi sincs, hogy megtudjanak belőle élni. A gazdák, oh, a csunya emberek, hallani sem akarnak magasabb fizetésről. Már most mit togyenek? Ezt akarták a gyűlésükön eldönteni. A borzas szóke meg barna leányfejek összebujtak és kimondták, hogy ej, nem fognak sokat könyörögni, hanem sztrájkolnak. A mosolygó arczok három napja, amióta kimondták ezt a határozatot, komolyra váltak, a derüs homlokokra ráncocskák képződtek: annyira várják, hogy hát mi lesz ebből tulajdonké-

pen? Hát az lesz, hogy valószínűleg igen hamar ki-egyeznek a zord főnökkel és akkor az uri toalet-tek elkészítése nem fog tovább késlekedni. Ha azon-ban a főnöknek volna egy kis föltaláló képessé-gük, sietve kérésre fognak a dolgot. Akkor a sztrájk bizonyos, hogy rögtön megszűnne. Hiszen a lányok olyan jó szívűek, hogy egy kérést sem tudnak meg-tagadni.

— **Nagy betörés.** Az antverpeni rendőrség átiratilag értesítette a fővárosi rendőrséget, hogy ott öv. van *Boshacten* szül. *Dekinderen* Teréz magánzónó lakását feltörték s onnan tö-mérdek értékes holmit vittek el. Az értékek jegyzéke a következő: 1. 1888. évi mendosai kölcson 5 kötvénye, 20950, 24906, 24907, 15051, 25166 számuak á 500 frank. 2. Egy 100 rubel névértékű 4071 számu orosz kötvény. 3. A belga államkölcson törlesztési pénztárának 2 drb. 3°/o-os kötvénye 792 és 7899 számuak á 100 frank értékben. 4. A ruscsuki vasut 3 drb. 3°/o-os kötvénye á 500 frank. Számai 4174, 16830 és 20676. 5. Az argentinai köztársaság belső államadóságainak 1888. évi 4¹/₂o-os kötvényeiből 10 drb. á 5000 frank. Számai: 5009, 5010, 5619, 25,075, 26,249, 26,250, 26,251, 26,252, 26,253 és 26,254. 6. Brüsszel város 1886. évi kölcsonének 2 sorsjegye 40868 sor, 3 és 4 számmal. 7. Más közelebről meg nem ha-tározható papirook. 800 frank aranyban és bank jegyekben. A lopással *Deskers* Győző János Pál Bongerhontban 1861. július 2-án született ke-reskedelmi alkalmazottat gyanúsítják, a ki különféle lopásokat elkövetve szökésben van. Az illető 160 cm magas, haja sötét gesztenye-barna, bajsa fekete, tömött, feje széles, erős, arczsine sápadt. Szemei nagyon sötétek, be-szél francziául és flamandul antverpeni kiej-téssel. A rendőrség megtette a szükséges in-tézkedéseket.

— **Leakarta kaszálni a feleségét.** Borzalmas módon felelt *Tóth* József m.-pécskai földmű-ves a vele vadházasságban élő felesége szem-rehányásaira. *Tóth* aratni volt kinn *Nagy* Ju-lianna nevű asszonnyal, ki folytonos részeges-kedéseért összeszidta az urát. *Tóth* erre a nála lévő kaszával az asszony felé vágott, még pedig a nyaka irányában s ha az asszony fel nem tartja a kezét, le is vágja a fejét. Így a *bal karján és mellén szenvedett súlyos sérüléseket* az asszony. Az ügy a bünyenyítő törvényszék előtt van.

— **Elrabolt leány.** *Melenze* községben nagy izgalmat keltett egy szerelmes legény merény-lete. Fényes nappal elrabolta azt a leányt, akit hasztalan ostromolt szerelmével. Elhurcolta ko-csin a harmadik faluba, ott fogva tartotta na-pokon át az agyonrémtült leányt és követelte tőle, hogy legyen a felesége. Végre is harmad-napon a csendőrség szabadította ki a leányt kezei közül a leányt. A romantikus szerelmi históriáról tudósítók a következőket jelenti: A falu legszebb leányába, a tizenhét esztendő-s *Schröder* Vilmába volt szerelmes *Zsivkov* Mi-hály melenzei legény. A leány vagyonos szü-lei elleneztek a házasságot, mire a legény el-határozta, hogy elrabolja a leányt és ily módon kényszeríti arra, hogy a felesége legyen. Szán-dékát végre is hajtotta a legény. Magához vette *Kácsor* János nevű pajtását s ketten ko-csival a leány szüleinek a háza elé állottak. Nemsokára kijött az utcára a leány. Semmi rosszat sem sejtve haladt a dolga után, amikor hirtelen megtámadta a két legény és kocsira emelte. Három napon át tartotta magánál a szép fiatal leányt a szerelmes legény. Végre is a csendőrök szabadították meg a leányt és visszajuttatták szüleihez. A leányrabló legényt a nagybecskereki kir. törvényszéknél jelentet-ték fel.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztály-sorsjáték mai huzásán, mint fővárosi tudósítók telegrafálja, a 15241 számu sorsjegy *harmincez-er*, a 65354 számu sorsjegy *tizezer*, a 14939, 3726 sz. *ötezer*, a 91872, 82617 és 63441 számu sorsjegyek *kétezer* koronát nyertek.

— **A tűz.** Megrendítő eset hírét kapju. Kecskemétről. Az odaváló levérhordó feleségé-nek, *Kalán* Sándornénak szerencsétlen vége a szomorú szenzáció. A fiatal asszony már rég-óta szívbjában szenved. A betegsége olyan természetű, hogy hol jobban érzi magát, hol

ismét rosszabbul. Most egy kevés ideje, hogy nem szenvedett annyit a bajától, mint azelőtt. Az ágyat is elhagyhatta, a ház körüli teendő-ket is maga láthatta el. Ma délelőtt, mikor a főzéshez tüzet rakott a kályhába, valahogy ismét rohama támadt. Szédülten lebukott a földre fájdalmában, aztán a parázs ráhullt, a ruhája lángot fogott és a szegény asszony tel-jesen összeégett. A teste valósággal megsült, borzalom volt megnézni. Férje, mikor a sze-rencsétlenségről értesült, közel volt a megörü-léshez.

— **A lezuhant légtornász.** *Dalmina* Ange-lina még mindig eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban. Eddig még egy pillanatig sem tért magához s a szerencsétlent ápolói mestersége-sen táplálják.

— **Egy halott, aki jeletkezik.** Szegeden a minap meghalt egy *Mezei* Pál nevű öreg har-czos, ki nagyon pontos ember lehetett egész életében, mert még halálát is katonásan beje-lentette a szegedi anyakönyvi hivatalnak. Dél-előtt hunyta örök álomra a szemét, délután pedig megérkezett az anyakönyvi hivatalhoz ez a levele:

„Én *Mezei* Péter, ma meghaltam. Születtem 1824-ben. 1848-ban honvéd lettem. Szüleim, *Mezei* János és *Sipos* Anna, Szegeden feksze-nek. Feleségem, szegény *Babarczy* Veron szintén. Mindig jót akartam. Szerettem a hazát, az éle-tet, de most jóéjszakát. Már ezután másnak te-rem a buza, másnak hizik a malacz. Isten áldása legyen az áldott hazán. *Mezei* Pál. Szeged, 1900. július 9.”

— **Eltűnt feleség.** Nagy szomorúsága van a *Molnár* István biharudvari földes-gazdának. el-vesztett a felesége és sehogysem tud a nyomára akadni. Még a múlt hónap 25-én elment hazulról az asszony s azóta a férj mindhiába várta, nem ment többet vissza. Bizonyára va-lami szerencsétlenség történt vele, mert boldog családi életet éltek s így aligha önszántából tá-vozott volna el. A „banatós férj” bejelentette az esetet a főszolgabirosnak, amely most megkereste a vármegye alispánját *Molnár* Ist-vánné *Füleki* Zsuzsanna országos köröztetése iránt.

— **Felrobbant löpor.** *Ackermann* István 18 éves ujszentannai fiatalembert súlyos baleset érte. *Ackermann*, mint tudósítók írja, tölté-nyeket készített, miközben szivarozott is. Egy-szerre a szivar tüztől felrobbant az asztalon levő puskapor, még pedig oly erővel, hogy a szobának valamennyi ablaka kitört. *Ackermann* jajgatva menekült ki a szobából, fél arcát összeégette a löpor, a haja lángba borult és súlyos sérüléseket szenvedett a kezén is. Az első segélyben *Stern* Dezső dr. részesítette. Állapota nem életveszélyes.

— **Ma már nem tartozik lehetlenségek köz-zé, hogy a legelegánsabb szolid anyagból készült háztartási tárgyakat, melyek minden terített asztal és kredenz diszere válnak egy koronáért lehessen kapni, mert Aradon *Porter* Vilmos koronás áruhá-zában az *Andrássy*-téren, a Központi szálloda épü-letében ezen rendkívüli árkedvezmény mindenki által igénybe vehető. Ajánlható a t. helybeli és vidéki érdeklődőknek, hogy mielőtt máshova fordulnak, te-kintsék meg *Porter* ezen gazdagon felszerelt rak-tárát is. Az említett cikkek egyuttal a legszebb és legmutatósbabb ajándéktárgyak bármely alkalomra.**

— **Megvasvillázott szomszéd.** *Procsán* Pével ó-pécskai lakos haragos viszonyban állott szom-szédjával *Kun* Mártonnal s ma, mint tudósi-tók jelenti, véresen állott bosszút szomszéd-ján. Szóváltásba keveredtek és *Procsán* *vaevil-lával több csapást mért Kun fejére*, úgy hogy ezt elborította a vér. *Kun* sérülései *életveszélye-sek*. A vasvillázó ellen a vizsgálat folyamat-ban van.

— **Eltűnt.** *Faludy* Oszkár pécsi születésű 44 éves magánzó dob-utcza 80 szám alatt lévő lakásáról pár nap előtt eltűnt. Családja attól fél, hogy valami baleset érte. Az eltűnt alacsony hajlott termetű, arcza halavány, fekete haja, szeme van, orra hajlott. Bajsa sűrű, fekete, szakála borotvált. Magyarul, németül és fran-cziául beszél. A rendőrség keresi.

— **Ungyilkosság.** *Zipper* Salamon lebergi születésű 53 éves ügynököt ma éjjel a budai Vám-utczában az utszélén eszméletben álla-potban találták. Elszállították a II. kerületi kapitányságra. onnan pedig a Szent-János kór-házba. Az illető itt azután a délelőtt folyamán meghalt. Valószínűleg marólugot ivott s ez ölte meg. Holttestét átvizsik a bonczoló inté-zetbe.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel runáztuk fel, ki elfogad min-den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az Ika katasztrófája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 11.

Három évvel ezelőtt 1897. szeptember 21-én este 7 óra tájban történt, hogy a fiumei kikötő bejárásánál a Cirkveniczából érkező *Ika* nevű kis hajó, a mely a magyar-horvát hajózási rész-vénytársaság tulajdona volt, összeütközött a ki-kötőtől kiinduló *Tygrina* nevű nagy angol gőzö-sel. Az összeütközésnek gyásos következménye az lett, hogy a derékban kettészelt *Ika* elsü-lyedt és annak utasai közül 22-en, személyze-téből pedig egy alkalmazott vízbefult. Az *Ika* kapitánya *Forempocker* Román volt, az angol hajóé pedig *Bacon* Vilmos.

A katasztrófa után nyomban megindította a fiumei révhatóság a vizsgálatot. A révható-ság erre már csak azért is köteles volt, mert a Tyrian rajta volt *Ivan* Frankó a hatósági rév-kalauz s így elsősorban az volt tisztázandó, hogy a révkalauz pontosan megtette-e köteles-ségét, mert ha nem, úgy ő az egyetlen bűnös.

Az első kérdés az volt, hogy a révkalauz miért hágtatott át ezt a szabályzatot, amelyről a révkapitányság kötelessége az volt, hogy követe-lenül értesítette? A másik kérdés az volt, hogy hogy a Tyria mint kerülhetett arra a helyre ahol az Ika-nak el kellett haladnia, holott a ka-lauznak követelelően tudnia kellett, hogy az *Ika* Cirkveniczából jövet minden este elhalad azon a ponton.

A nyomozásnak ez arányban kellett meg-indulnia, de ezt megelőzőleg, még a katasztrófa estéjén elfogatta a kir. ügyészség *Forempocker* Roman kapitányt, az *Ika* parancsnokát, aki kö-rülbelől 10—12 hétig volt fogva.

A vizsgálat folyamán a *Lloyd* és az *Adria* hajózási társaságoknál alkalmazott néhány ka-pitány *Forempocker* ellen nyilatkozott. A szak-értők *Forempocker* terhére iég súlyosabb vádnak azt hozták fel, hogy intézkedései akkor voltak helytelenek, amikor Tyriat megpillantotta. Vá-dolták azzal, hogy mért nem maradt a kikötőn kívül, hogy a Tyria kimenetelét oevárja. Több hajóskapitány (így *Belley*, *Vidos* és *Matjevics*) ezzel szemben úgy nyilatkoztak, hogy *Forempocker* kapitány szabályosan intézkedett, a ve-szély pillanatában mindenekelőtt megadta a sza-bályos jelzést, amelyről azonban a Tyria nem vett tudomást. Csak azután szánta rá magát olyan intézkedésre, amely még megmenthette volna. A menekülés azonban már lehetetlen volt. A magyar-horvát tengerhajózási társaság a katasztrófa után nyomban távirati uton kérte a velencei bíróságtól a Tyria feltartóztatását s a zárlat elrendelését a mit a velencei tör-vényszék foganatosított is, s a minek követe-keztében Tyria csak 140.000 lira deponálása után folytathatta útját.

Ez év május havában tárgyalta a fiumei törvényszék *Forempocker* Roman hajos ka-pitány ügyét, akit a befejezett vizsgálat után a kir. ügyészség a btkv. 445. §-a alá eső vétség miatt vádoit, mert hibás manőrvirozása követ-keztében 23 ember életét veszítette, 16 embert

pedig életveszélybe sodort. Több napi főtárgyalás során Baccich Emil, az Ika gépésze és Kiselják Ferencz fűtő eskü alatt vallották, hogy az Ika utolsó vezényszava ez volt: *teljes erővel előre*. Forempocker ezt tagadta ugyan, de az Ika gépe a tanuk vallomásaihoz hiven a vezényszónak megfelelőleg volt igazítva.

E döntő vallomások következtében a törvényszék bünsnek mondotta ki Forempocker Románt az Ika kapitányát s *négy havi fogházbüntetésre* ítélte, amelyből azonban két hónapot kitöltöttnek vett az elszenvedett vizsgálati fogóság által. Az elhaltak hozzátartozói igénykereseteikkel polgári peruttra utasítottak.

Az elítélt Forempocker kapitány felebbezése folytán felkerült az ügy a budapesti kir. ítélőtáblára, ahol ma tárgyalta azt a *Vavrik* Antal tanácselnök elnöklete alatt ítélező szüneti büntető tanács *Tolnay* Antal bíró előadása alapján.

Az előadó első sorban a katasztrófa lefolyását adta elő, majd áttért a szakértői vélemények s a tanuk vallomásának ismertetésére. Eközben megjegyezte, hogy a végtárgyalási jegyzőkönyvön sok beszurás és javítás van, a melyek idegen kézzel és más színű tintával vannak írva, s minthogy e javítások nincsek külön elnöki záradékkal hitelesítve, kétségessé válik a jegyzőkönyv hitelessége, miért is az ügy referálására térve át, előbb erre nézve kér külön határozatot.

A tanács 10 percznyi tanácskozás után a jegyzőkönyvön eszközölt változtatások miatt az összes periratokat azzal küldi vissza a fiunei törvényszéknek, hogy azokat a javításokat az elnök a jegyzőkönyvre vezetendő záradékban hitelesítse, vagy ha azt nem tehetné, *új tárgyalást tartson az Ika katasztrófája ügyében.*

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Július 14. Az aradi tánczedvelő ifjúság táncvizalma (Sáró-utca 3. szám.)

Július 15. Az aradi dalegylet népiünnepélye (Városliget) — Az aradi szabómunkások szakegyletének júliusa Csálai erdő.) — Hangverseny és táncvizalom Gyorokon. — Az aradi iparosifjak önképző- és betegsegélyző egyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvizalma (J.-Arad, Martini-vendéglő.)

Július 22. Az aradi cigányzenészek egyrészének júliusa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népiünnepélye (Városliget.)

== Az iparos ifjak műkedvelő előadása és táncmulatsága. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete július hó 15-én (vasárnap) Új-Aradon, az uradalmi sörház (Martini-féle endéglő helyiségében a beteg segélyalap javár jótékony célú táncvizalommal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal sinre kerül: *Vissza a műhelybe* iparos ifjak részére írt 4 felvonásos színmű, írta: *Bodnár G.* Ezt követi: *Box és Cox* vígjáték 1 felvonásban, írta: Morton Maddison J. Belépti-díj: a előadásra és táncvizalomra, személyi-jegy 8 fillér. Kezdeté 8 órakor, tánc kezdete előadás végével. Kedvezőtlen idő esetén az előadás következő vasárnap tartatik meg. Csónak átjáró ste is 4 fillér személyenként. Felülfizetések beszönettel elfogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Vissza a műhelybe című színmű szereplői: Rendező Czöveg István. Sugó: Szentjóni László. Személyek: Ömbölyi Mátyás, szíjgyártó-m. Kovács Sándor, Ömbölyi Mária — Pfeifer Ilonka. Ilonka leányuk — Szeressy Ilonka. Csepregi Dániel, öreg iparos — Imre Dániel. Menyus, iparos — Kerékes Lajos. Endre, hros inas. — Wohlmann Antal. Albert iparos segé — Schwell Gusztáv. Dálnoki Alfréd, fizetésnélküli másoló írnok — Rácz Miklós. Hamvas János, püzygi tanácsos — Imre Dániel. Ugyvéd — Kerékes Lajos. Végrehajtó — Bzura Viktor. Városi haju — Sipos György.

Box és Cox című vígjáték személyei: Box Ján, nyomdászsegéd — Rácz Miklós. Cox Jakab, kalossegéd — Kovács Sándor. Bonncser asszony — Pfeifer Ilonka.

(=) Műkedvelő gyermek előadás. Az e hó 8-án *Kurtics*on megtartott gyermek előadással összekötött táncvizalom, mint tudósítónk írja: minden tekintetben fényesen sikerült. A gyermekek kedves és ügyes játékát többször szünni nem akaró tapssal jutalmazta a nagyszámban jelen volt közönség. Előadták: Muray Károly *Az ördög fia* című vígjátékát és *Andris. a megszőkött diák* című darabot, melyet *Fischer Mór* tanító írt. Az előadás sikere *Világ János Fischer Mór* tanító fáradhatatlan buzgalmanak köszönhető. *Weininger Zsigmond* szíveségből színpadot bocsátott rendelkezésre. Előadás után a tánc következett, melyen a következő hölgyek voltak jelen:

Leányok: Albrecht Vilma, Aszód Matild (Tornya), Benjámín Eszter, Deutsch Jolán, Deutsch Róza, Fülöp Jolán és Mariska, Havlin Irén, Ilona Margit (Glogovác), Kerpel Lina, Róza, Kutányi Juliska (Arad), Kondor Róza, Markovits Katicza, Miron Zsófi, Merkler Fanny, Nagy Katicza, Pollák Fanny és Regina, Sándor Gizella, Róza, Schmidt Riza, Schwartz Szidónia (Nagy-Körös), Schärfer Riza és Róza (Kis-Iratos), Varga Mariska, Világ Etel, Róza, Világ Hermina, Világ Róza (Arad.)

Asszonyok: Albrecht Jánosné, Baranyi Bálintné, Bleier Adolfné, Deutsch Jakabné, Deutsch Lipótné, Fischer Mórné, Fülöp Józsefné, Givuleszku Prokopné, Haas Márkusné, Havlin N.-né (Glogovác), Kripp Vilmosné, Kerpel Albertné, Leéh Józsefné, Markovits Mórné, Merkler Manóné, Merkler Béláné (Mácsa), Merkler Vilmosné, Miron Vazulné, Mladin Cornélné, Mladin Gligorné, Moravek Elemérné, Schmidt Józsefné, Világ Mórné, Világ Dávidné, Haas Józsefné (Kis-Iratos), Varga Jánosné, Tamaskovits Péterné, Popovics Balászné.

A felülfizetők névsora a következő: Singer (Arad) 5 kor., Nemes Géza, Braun és Kohn (Arad) 4—4 korona, Hakkenberger László 2 korona 40 fillér, Vogel Manó (Arad), Mladin Gligor, Schmidt Józsefné, Erdős Dezső (Sofronya), Asztalos Adolf (Sofronya) 2—2 korona, Givuleszku Prokop, Kutányi J. (Arad) 1-60—1-60 fillér, Világ Mor, Mészáros N., Rácz Károly 80—80 fillér, Kerpel Albert, Schärfer Sámuel, Merkler Gyula (Temesvár), Kripp Vilmos, Kondor Béla 60—60 fillér, Aszód Lajos (Tornya), Orbán Ferencz, Merkler Manó, Ursz János (Arad) 1—1 korona, Sándor János, Hauser Sándor, Barabás Károly 40—40 fillér.

(=) Hangverseny Gyorokon. Gyorokon, az ottani iskola javára július 15-én hangversenyt rendeznek Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő:

1. Magyar ábránd *Gál* Ferencztől, zongorán játssa: *Kovács* Aranka kisasszony.
2. *Benedek* Árpád ur felolvasása.
3. *Csárdás egyveleg*, hegedűn játssa: *Földes* Lujza kisasszony.
4. Melodráma, „Éji látogatás“ Gyulai P.-tól, zenéjét írta: Károly Gy, szavalja: *Kovács* Valéria kisasszony, zongorán kíséri: *Kovács* Aranka k. a.
5. „La Sirène“ Székely Imrétől, zongorán előadja: *Kovács* Valér k. a.
6. *Szathmáry* Árpád ur, a vigszínház művésze, előadása.
7. Férfi négyes, éneklik: *Hajabács* Iván, *Ottlakán* Tivadar, *Hajakács* István és Rézik Albert urak.

Az estély a gróf Nádasdy féle kastély nagy termében lesz s 8 órakor kezdődik. Szeméjegy ára: 2 korona, családjegy 6 korona.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület választmánya a napokban tartotta meg július havi gyűlését, melyen *Robitsék* Ágoston dr. elnöklete alatt: Czédly Károly dr., Steinitzer Pál dr., Hász Sándor, Kömives József, Székely Károly, Reiniger Samu, Lamzer János, Szilárd Győző és Nagy Sándor voltak jelen. *Nagy* Sándor titkár, művezető felolvasta a júliusi havi gyűlés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül vétetett tudomásul. Működő tagul fölvétetett: *Solymos* Ferencz, pártoló tagul Oláh Dezső. *Kömives* József pénztárnok következőkben terjesztette elő havi jelentését; Maradvány május haváról: 8416 kor. 42 fill. bevétel június havában: 152 kor. I. félévi tőkésített kamatok: 176 kor. 39 fill. összesen: 8744 kor. 81 fill. Kiadás június hóban: 394 kor. 60 fill. Maradvány: 8350 kor. 21 fillér. Pénztárnok jelentését a választmány

tudomásul vette. *Nagy* Sándor titkár művezető tett ezután jelentést a *soproni országos tornaünnepély* lefolyásáról, melyen az *Aradi Tornaegyesület* 12 tagja vett részt. Az egyesület e 12 tagja mintacsapat tornázásban versenyzett, s fegyelmezett, egyöntetű, szép kivitellű gyakorlatukért kitünő minősítést kapott s minden tagja a minta csapatnak a tornaszövetség ezüst érmét és díszoklevelet az Aradi Tornaegyesület pedig kitüntető oklevelet nyert. A választmány ezen jelentést örömmel vette tudomásul s egyben elhatározta, hogy a soproni torna- és tűzoltó egyletnek azon barátságos és vendégszerető fogadtatásért, melyben az aradi tornászokat részesítették és elszállásolták, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Émlítés tétellett a június 24-ikén a milovai völgybe rendezett kirándulásról, melylyel kapcsolatban titkár-művezető jelentést tett a szép sikerrel megindult játékokról, melyek a tagok lelkes és élénk részvételével a lyczeum előtt fekvő tágas játszótérre folytak le. *Czédly* Károly dr. indítványára elhatározta a választmány, hogy ezentul a tornaversenyeken koszoru helyett érmeket, és okleveleket fog versenydíjjul kiosztani. *Nagy* Sándor indítványára határozatba ment, miszerint 1902-ben *Aradon kerületi torna versenyt* rendez az egyesület, mely alkalommal *zászlószentelést* is tart az egylet s erre nézve az országos tornaszövetség erkölcsi támogatását is ki kéri. Ezután a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

+ Kerékpárosok a Hegyalján. Az *aradi kerékpárklub* tagjai vasárnap kirándulást tartanak Magyarátra, elnökük *Feszler* Károly szőlőjébe. Az indulás délelőtt fél 11 órakor a városligeti tótól történik.

NAPIREND.

Július 12. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Gualb. János. — Protosztáns naptár: Gualb. János. — Görög-keleti naptár (június 29.): Péter és Pál. — A nap kel 3 óra 59 perczkor, nyugszik 7 óra 38 perczkor — A hold kel 7 óra 22 perczkor, nyugszik 3 óra 51 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 755.5 milliméter, délután 2 órakor 753.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 11.9, délután 2 órakor C° + 14.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 2 mm.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, esős, szeles

Szabadságharchoz emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Erekiyemuseum helyisége melletti ülésterem.

Július 14. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a gainai csúcsra. — Körállatorvosválasztás Csermón — Gözgepkezeluk és kazánfutók vizsgálja.

Július 15. Az aradi hentesek kölcsönös karbiztosító szövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor (Ipartestület.) — Az aradi kerékpárklub kirándulása Magyarádra.

Augusztus 15. Tisztiorvosválasztás Eleken.
Szeptember 12 13. Országos pinczergyűlés Aradon.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 89 — 90 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 94 — 95 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 92 — 93 fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 94 — 95 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 91 — 92 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadónak.

Serteslétszám. Július 8-án volt készlet 44615 darab, július 9-én főlhajtattott 118 darab, július 9-én elszállítottott 343 darab, július 10-én maradt készletben 44390 darab. Uzlet: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 11.

Délitőzsde. A buzakinál mérsékelt, vétkedv korlátolt. Szilárd irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, jól meghatározott áron. Egyéb gabonaművek közül repce szilárd, rozs nyugodt, zab változatosan, tengeri meghatározott, árpa forgalom nélkül. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.85—7.86
Rozs októberre	6.87—6.88
Zab októberre	5.24—5.25
Tengeri júliusra	5.76—5.77
Tengeri augusztusra	5.77—5.78
Tengeri 1901. májusra	4.85—4.86
Repce augusztusra	13.25—13.35

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.83—7.84
Rozs októberre	6.86—6.88
Zab októberre	5.80—5.82
Tengeri júliusra	5.24—5.25
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	682.25
Magyar hitelrészvény	703.50
Leszámitolóbank részvény	462.—
Ríma-Murányi vasmű részvény	532.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	669.50
Közúti vasút	531.—
Városi villamos vasút részvény	300.—

S z e s z ü z l e t.

— Július 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 9/0. beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. július 11.

Magyar aranyáradék 4%	96.25
Magyar koronajáradék 4%	91.—
Magyar arany 4 1/2%	100.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.60
Magyar keleti vasút	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	91.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Oszták papírjáradék	97.25
Oszták járadék ezüst	97.—
Oszták járadék arany	96.25
Koronajáradék	96.75
1860-iki államsorsjegyek	134.50
Oszták-magyar bankrészvény	1710.—
Magyar hitelbank részvény	703.50
Oszták hitelintézet részvény	683.50
Oszták-magyar államvasút	670.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.27
Német birodalmi márka	118.50
London	242.20
Páris	96.45

IDEGENEK ARADON.

— Július 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Perlfaster József kereskedő Karánsebes. — Krausz Mór utazó Budapest. — Klemmer Adolf utazó Budapest. — Czukman Adolf kereskedő Taucz. — Gross Jenő utazó Szeged. — Drap Rózsó utazó Budapest. — Schweiger J. kereskedő Temesvár. — Purth József kereskedő Sopron. — Gligor Jozsa gazda Seprős. — Rotbach Vilmos utazó Prága. — Grünbaum Miksa utazó Budapest.

Vass szálloda. Róder J. utazó Bécs. — Kovács Mór vállalkozó Lugos. — Landau Bernát utazó Bécs. — Rozsnyófszky J. kereskedő Bécs. — Czemel György utazó Székesfehérvár. — Fehérvári Dezső vállalkozó Nagyvárad. — Iván József tanító Gyula. — Jonesku József tanító Gyula. — Markus János tanító Gyula. — Csicsáki József utazó Bécs. — Grofsorján N. tanító Galsa. — Nikoden Traján tanító Brusztur. — Tomsa György tanító Holdmez. — Gróza Tivadar tanító Szirb. — Bussán János tanító Halmagy. — Bussán György tanító Borossebes. — Varga István főgymnáziumi tanár Budapest. — Reiner Samu utazó Budapest. — Strelinger Samu hivatalnok Borossebes. — Kohn József utazó Bécs. — Krausz Lajos utazó Budapest. — Popovics Zsigmond jegyző Mezőberény. — Daul Tivadar tanító Erdőhegy.

REGÉNY-CSARNOK.

Modern Ophélie.

— Regény. —

Fordította: Liptai Imre.

III

ELSŐ FEJEZET.

Az ötvenes években történt, egy szép májusi reggelen. Kényelmes postakocsi haladt a Moszkvától X-be vezető országúton. A kocsi mellett egy öreg szolgáló ült, bent pedig két megnyerő külsejű fiatal ember beszélgetett.

— Hová huzatsz Ásanin? Miért kell nekem ekvetlenül a Szitzkoe várba mennem, olyan emberekhez, akiket nem is ismerem? Azt akarod, hogy tolkodónak tartsanak? — mondá Fundurow, egy fiatal szőke, komoly arcú férfi.

— Értsük meg jól a dolgot, — válaszolt a másik, — én csak azt akarom, hogy enged magad elvezetni a várba, ahol beakarok mutatni Larion hercegnek. Mihelyt ezen az ünnepeles aktuson túl leszünk, akadálytalanul folytatható az utadat nagynénédhez. Ez csak nem sok?

— Hiszen nem szólnék semmit, ha a herceg házába mennénk. De ő maga is vendég Szitzkoe-ben.

— Szó sincs róla! Ő legalább is olyan ur ott, mint Aglaé hercegnő. Az óhajtasom, hogy a régi ismeretséget megerősítsék és hogy a herceg meghívjon a kastélyba. Hiszen már többször találkoztál vele Iwanowna nénéd szalonjában.

— Igen mint fiatal gyerkőc, amikor a szünidőket ott töltöttem. De ez még éppen nem elegendő ok,

— És ha kijelentem neked, — felelé Ásanin, hogy a hercegnek már nagyon sokat beszéltem rólad, hogy érdeklődik az egyetemi tanulmányaidról és hogy a legszeretettel méltóbban fog fogadni... De édes Istenem, hogy lehet, ilyen sok elvágyást csinálni? Hadd már egyszer abba a bolondos aggodalmadat. Jer velem és örülj annak, hogy fiatal, életvidor ember vagy, egyébbel ne törődj. Gondold csak el, hogy Szitzkoe-ben színház is van, páholyokkal stb. négyszáz ember bele fér és habár nem valami művészi erőkből áll a színésztrupp, de a buzgóság nem hiányzik náluk. Aztán ami a fő, olyan Ophéliát, olyan elragadó teremtést fogsz ismerni, amelyet legszebb álmokban sem képzelhetsz... Nos, ez még mind nem kecsgett, te Hamlet-rajongó?

— Hja, vagy úgy? Tehát egy szép nő van a dologban!... Ez rád vall!... Még mindig az a javithatatlan Don Juan!...

— Nem, nem, — mentegetődzött Ásanin, akinek gondtalan arca egyszerre elborult — Ophélie egy rendkívüli teremtés, akihez csak a legnagyobb tisztelettel szabad közeledni, — még gondolatban is... Ezt már sokszor is tapasztaltam, — tette hozzá a fiatal ember, az ellőbbi könnyed modorában. — Nekünk pedig van az e fajta különbségekhez érzékünk. Amint már mondtam, a hercegnő páratlan Ophélie és te... te meg, ideális Hamlet leszel. Tényleg ugylátszik, szerencsés csillagzat alatt születél, — folytatta mindig élénkebben, — eljátszhatod Hamlet-et és beteljesül régi vágyad, sokszor elgondolt álmod. A szerepet már tudod kívülről. Hányszor láttalak a szenvedélyes kitöréseknél átszellemülni, könyezni. Walkowszkival meg csak azért barátkoztál össze, mert az a protohos gyerek, daczára, hogy legcsiszolatlanabb a barátaink között, osztozott a rajongásaidban.

— Ah, igen Walkowszki! — szolt Gundurow mosolyogva. — Mit csinál most?

— Na elhíheted hogy nem szepült meg és a színház-szenvedélye sem csökkent. Ott fogjuk találni, — boldog, mint egy gyermek, — Szitzkoe-ben, ahol teljesen elemében van, mert gazdálkodik a diszletek és kulisszák közepette. Aglaé hercegnőt úgy formálja, mint a viaszt...

— Ugyan ne mond!

— Ez a hölgy t. i. — köztünk szólva — semmivel sem finomabb, mint a mi barátunk, de nem tudja nélkülözni ez az egész dolog

nyitja. Erőnek erejével színházat akar csinálni és miután senki sem támogathatja jobban, mint Walkowszki, hát kapva-kap a segítségén. De bármilyen együgyűnek is látszik a derék Aglae, azért ő érzi és tudja a maga értékét, ő örökölte az atyjától az üzleti szellemet... Hja, nem messze esik az alma a fájától...

— De kérlek szépen! Hát Sasztunow hercegnő!

— Igen ő a leánya a híres milliomosnak, Raskatalownak, a vízművek nagy vállalkozójának... Vajjon mit nem adna érte, ha ezt a származását kitörülhetné az emberek emlékezetéből. De sajnos ezt hamar észre lehet venni. Vörös, kidolgozott kezei, darabos fellépése és beszédmodora rögtön elárulják, hogy parvenne. Sógorának Minden igyekezete sem segített rajta, habár ez gyakran nagyon keményen előveszi, úgy, hogy fél is tőle, mint a tüztől.

— En habár csak homályosan tudok visszaemlékezni Larion hercegre, de úgy rémlik, hogy olyan benyomást tett annak idején reám, hogy tiszteletreméltó de visszataszító egyéniség.

— Egy kissé talán modoros, de rendkívül tiszteletreméltó jellem. Hozzá még nagy képzettségű ember, aki megfordult már néhányszor a világban és kedvelik az udvarnál is.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat délután 2.36
Radnag este 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6:20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjél 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggd 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1900. évi július hó 12-n

LURI-LURI

a három Mefisztó ördögös mutatványi.

EZT MEGELŐZI:

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban. Irták: H. Raymond és P. Burani. Zenejét: Hervé

S Z E M É L Y E K:

Piperlin . . . Andorffy P.	Leo, növendék fadai F.
Merlingard . . . Nyilassi M.	Colombe . . . Bló Rózi.
Bardinel . . . Erczkövy K.	Zenaige . . . Irchányi O.
Vetiver . . . Fenyéri Mór.	Celine . . . Arlagi K.
Roussignac . . . László Gy.	Anita . . . armath J.

Kezdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Tartományi
SAVANYUVIZ Templom és Styra forrás
 ÜDÍTŐ ITAL FELLŐLVÁLATLAN
 GYÓGYVIZ FÜRÁKTÁR MAGYARORSZ RÉSZE
 Budapesti közszolgálati hivatalban. Kapható minden hírvévesztésüzletben.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

**Bámulatos gyorsan gyógyító
olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy
régii család titka.**

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

==== Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona. ====

2074

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna. — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. — A pénz beküldésével vagy utánnal megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában: **Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88., II. 25.**

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izgadmányok, fémmergezések, (higany, zink, ezüst, ólom).

2. Vértaj (higany s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérséves vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógy mód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat 1 Irt 25 kr., 15 jegy 15 Irt.

Beléző kamarák. (Inhalató) Gleichberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőgyulladásnál, asthmánál. Egyszeri használat 75 kr., 15 jegy 9 Irt.

Hidegvíz-gyógy mód. Egyszeri használat 60 kr., 15 jegy 7 Irt.

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szívbeteg gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Minden beteg saját orvosának utasítására, avagy az én tanácsom szerint részben kezelésem. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Tanulók

9341—1900.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által alkotott és a nagyméltóságú belügyministerium által jóváhagyott szervezeti szabályrendelet alapján, mely a kapitányi hivatalnak kötelességévé teszi a szabadban való fürdés megátlását életbiztonsági szempontból, a Maros folyón a felállított szabadfürdőkön kívül való fürdést betiltom és felhívom a lakosságot, hogy a szabadban való fürdéstől tartózkodjék, a szülőket és iparosokat pedig, hogy gyermekeikre illetve tanonczaikra e tekintetben szigorúan ügyeljenek, mert mindazok, kik a szabadban fürdenek szigorúan büntettni fognak, ha pedig serdületlen követi el a kihágást az 1879. évi XL. t.-cz. 27. §-a alapján a szülő vagy munkaadó iparos fog felelősségre vonatni.

Arad, 1900. június hó 28.

Sarlot,
főkapitány.

heti fizetéssel
felvétetnek
az
aradi nyomda rész-
vénytársaság
könyvnyomdájában
és
könyvkötészetében.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszertnek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-CRÉME** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy szeles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel Marsotzky Adó.

Szeplő, májfolt, bíbircs bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: I tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsas és krém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérülőt és rózsas színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. I üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi július hó 14-én déli 12 óráig alulirott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 80 azaz nyolcvan korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 13-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen letétektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a megajánlott évi átlányösszege való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. június hó 30-án.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

17466—900./I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének kezelése alatt álló vonalokon az összes épületekben és melléképületekben levő patkányok és egerek teljes kiirtására ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetlik.

A feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztet, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A szerződés 1900. évi augusztus hó 1-től egy évre, vagyis 1901. évi július hó 31-éig kötöttik.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a patkányok és egerek kiirtása tárgyában“ feliratu

Iglófürdő

Klimatikus gyógyhely, vizgyógyintézet.

Nyaraló telep.

Vasúti állomás Igló. (Kassa-Oderbergi vasút) Szepesmegyében. 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tűző-, kád- és fenyőfürdők. Villanyos masszázs. Kiválóan alkalmas gyógyhely idegyengesség, légző szervek bántalmában szenvedőknek, idősek részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasó-terem, Lawn-Tennis.

Fürdővel május 15-től szeptember végéig. E16- és utódényben tetemes árlecsökkentés. — Furdőnyos: Dr. Neubauer Lajos. — Posta és távirat-állomás helyben. Utazás Budapest—Kassa—Igló vagy Budapest—Ruttkai—Igló. Prospektusokkal szolgál.

1194

a fürdőigazgatóság Iglófürdő.

Magy kir. államvasutak.

97186—900. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kálapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Szeged állomáson f. é. július hó 17-én d. e. 9 órakor.

Arad állomáson f. é. július hó 31-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskolával kapcsolatos internátusban az évi ellátási díj 700 kor.

Az érdeklődő szülőknek részletesebb tájékoztatással szívesen szolgál az igazgatóság.

2072

Jutányos áron és feltételek mellett

eladó:

egy Magyar államvasutak gépgyára által 1892-ik évben készült és csak rövid ideig használt

6 lóerejű — szalmatüzelésű

cséplő-készlet,

továbbá több teljesen jókarban lévő és azonnal üzembe hozható

cséplő-szekrények.

Bővebb felvilágosításokkal szívesen szolgál

POLLÁK GYULA és FIA cég

mezőgazdasági gépraktára

ARAD, József főherceg-út 11. szám.

1900. évi tavaszi és nyári idényre

valódi brünni szövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak	<table border="0"> <tr> <td>frt</td> <td>2.75,</td> <td>3.70,</td> <td>4.80</td> <td>jó</td> </tr> <tr> <td>></td> <td>6.—</td> <td>és 6.90</td> <td>a jobb</td> </tr> <tr> <td>></td> <td>7.75</td> <td>a finom</td> <td></td> </tr> <tr> <td>></td> <td>8.65</td> <td>a finomabb</td> <td></td> </tr> <tr> <td>></td> <td>10.—</td> <td>a legfinomabb</td> <td></td> </tr> </table>	frt	2.75,	3.70,	4.80	jó	>	6.—	és 6.90	a jobb	>	7.75	a finom		>	8.65	a finomabb		>	10.—	a legfinomabb		valódi gyapjú szövetből.
		frt	2.75,	3.70,	4.80	jó																	
		>	6.—	és 6.90	a jobb																		
		>	7.75	a finom																			
		>	8.65	a finomabb																			
>	10.—	a legfinomabb																					

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyszintén felöltő szövetek, turista loden, finom Kammarn stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléseit közvetlenül a fenti gyári cégnek tegye meg.

1408

A hangszerkiállítás

alkalmából, mely

folyó hó 15-én nyílik meg,

a SCHREYER-féle

Zene-Conservatoriumban

helyszüke miatt

az egész raktáron levő hangszerkészlet, ugymint:

Zongorák, Harmoniumok, Czimbalmok, Hegedűk, Gordonkák, Fuvó-hangszerek

gyári áron eladatnak.

Megtekinthetők **SCHREYER** hangszerraktárában

Szabadság-tér 21., földszint.

Figyelemre méltó!

Figyelemre méltó!

!!Alkalmi vétel!!

!!Alkalmi vétel!!